

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 3
Lokakuu
2016

Lottaperinnekuoro esiintyi Valtteri Tuomiston johtamana Rannikko-Pohjanmaan Sotainvalidipiirin ja Vaasan Sotaveteraanipiirin kirkkopäivässä Mustasaaren kirkossa. Vaasan Taustalla liturgeina toimineet rovasti Juhani Niemistö oikealla ja kirkkoherra Tor-Erik Store.

s.24

s.18

s.4

FINNSNIPER 2016 Perjantai-illan tehtävä ei ollut niistä helpoimpia, sillä tähytyspaikalle piti ensin kontata jyrkkää rinnettä ylös, sitten ryömiä huomattomasti hyvälle paikalle ja alkaa tehdä havaintoja ja merkintöjä muutaman sadan metrin päässä olevasta metsästä ilta-auringon häikäistessä ja pistävien hyönteisten häiritessä keskittymistä.

Maakuntakomppaniat 10 vuotta. Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian vietti 10-vuotisjuhlaa 7.9.2016 Kokkolassa. Kulkue siirtyi poliisistaattueessa rummuttajien tahdittamina kohti Vartioliinaa. Pohjanmaan komppania juhli 10-vuotista taivaltaan lauantaina 20.8.2016 Vaasassa.

USA:n sota-apu Neuvostoliitolle

Maanpuolustajamme juttugalleriassa on yksi dokumentti ylitse muiden. Mainio edesmennyt ”taisteluparini” Erkki Tunkkari teki vuoden 2006 kesäkuun numeroon jutun Neuvostoliiton USA:lta saamasta sota-avusta. Olen keskustellut kuluneiden vuosien aikana kymmeniä kertoja eri henkilöiden kansa tästä artikkelista. Varsinkin veteraanisukupolven edustajat ovat olleet poikkeuksetta vuosistaan järkyttyneitä luettuaan jutun. Erityisesti avun suuruus on yllättänyt kaikki lukijat. ”Suuri ja mahtava” tietysti aluksi kielsi saaneensa mitään apua. USA:n arkistoista löytyy kuitenkin totuus, jonka professori Antti Saarialho julkisti vuosikymmen sitten.

Isänmaamme lähihistoria on valitettavasti monelle nuorelle täysin tuntematon asia. Omakohtaisena kokemuksena – Pietarsaaren Yhteislyseosta ylioppilaaksi 1967 kirjoittaneena – muistan, kuinka historian opetus loppui toisen maailmansodan alkuun. Suomen kohtalon vuosista sain tietoa omilta vanhemmilta ja isäni veteraanistaviltä. Vuonna 1962 muuttaessani Pietarsaareen ja marraskuun lopussa kerroin koulukavereille, että ”ryssä sen Talvisodan aloitti” – olin lähellä saada turpaan. Punainen Teinikunta oli propagandansa oppinut. Vasta 70-luvulla sain myös kuulla, että Suomen ensimmäinen tykistökoulu oli sijainnut opinahjomme paikalla. Aiheesta on tehty kirja Pietarsaaren Reserviupseerikerhon ja sotahistorioitsija Juhan Vakkurin toimesta vasta vuonna 2008. (teosta löytyy vielä allekirjoittaneelta -hintaan 20€) Nykyinen historian opetus on puserrettu niin tiukkaan pakettiin, että moni asia jää liian vähälle

huomiolle. Tuleva opetussuunnitelma nimeltään – Itsenäisen Suomen historia – lupaa ainakin nimensä puolesta hyvää. On surkuhupaisaa, kun muutama vuosi sitten kuulin lukiolaisen kysyneen opettajaltaan: ”Siitäkö se Talvisota nimi on tullut, että sotaa käydään talvella?” Käsite ”105 kunnian päivää” oli oppilaalle ihan tuntematon asia.

Vielä takaisin Lend-Lease -dokumenttiin. Kannaksen torjuntataistelujen laantuessa kesällä 1944 tuli hämmäntävä viesti kaukopartiolta, että sotamateriaalia kuljettavat junat menevät väärään suuntaan. Kilpajuoksu Berliiniin oli alkanut. Puna-armeija ei olisi ajoissa perille päässyt ilman USA:n lahjoittamia kuorma-autoja. LL-apua ei siis koskaan maksettu takaisin. (vert. Suomen sotakorvaukset) Leikkiä voi ajatuksella, oliko kilpajuoksu Berliiniin Suomen pelastus? Sodan painopiste ainakin siirtyi pois Suomen rintamalta. Sodan loppuvaiheessa Ilomantsin mottia vahtimassa olleet korpisorurit olivat ihmetelleet taivaalta sataneita amerikkalaisia säilykkeitä. Muonälähetys oli pudotettu väärälle puolelle. Mosuri mietiskeli: ”On se meidän armeija kova porukka, kun sitä nyt soditaan maailman molempia suurvaltoja vastaan!”

No loppuihan suurvaltojen ystävyys pitkäksi aikaa, ja luottamus ei kai ole palannut koskaan. Lainaan tässä pohjalaisisäntää, joka seurasi kahden naapurin akan yhteistä juoruamista ja pahan puhumista muista. Viimein kuitenkin sopu loppui ja alkoi riitely. Isäntä tuumasi: ”Paskasankoon kriipa katkes”

Heikki Pääjärvi

Ps. Lend-Lease uudelleen painettuna sivuilla 6–7.

Jalkaväkirykmentistä 29 kaavaillaan maakuntakomppanian perinnejoukkoa

Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen puheenjohtajan **Seppo Yli-Norpan** puhe Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian 10 vuosijuhlassa Vartioliinassa Kookolassa 7.9.2016

Puolustusvoimien edustaja aluetuomiossa herra majuri, Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian herra päällikkö ja henkilöstö, arvoisat kutsuvieraat.

Aloitin tämän puheenvuoron aiheella joka on tänään esillä komppanian juhlapäivänä. Asialla jolla voimme mahdollisesti tulevaisuudessa tiivistää yhteistyötämme. Voidakseni johdattaa teidät asiaan, palaan lyhyesti ajassa keväeseen 1941.

Jatkosodan tuolloin uhassa perustettiin Keski-Pohjanmaan Sotilaspiirin alueella Jalkaväkirykmentti 29. Rykmentin vahvuus perustamisvaiheessa oli n. 3500 miestä, jotka oli koottu Perhonjoki-, Les-

Rykmentin osallistuminen jatkosotaan kosketti lähes jokaista kotia Sotilaspiirin alueella, tavalla tai toisella ja varmaan meillä monella on yhtymäkohtia noihin tapahtumiin sukumme kautta.

tinjoki- ja Kalajokilaakson alueelta.

Rykmentin komentajaksi määrättiin evl. Paavo Susitaival, ja sen henkilöstö oli lähes kaikki iäkkäitä reserviläisiä, ja monella oli sotakokemusta jo talvisodasta.

Rykmentin siirto rautatiekuljetuksina Pohjois-Karjalaan Liperiin alkoi 20.6 josta sen ryhmittämisalueeksi määrättiin Värsilä rajan läheisyydessä. Sodassa Rykmentti menetti kaatuneina n. 400 miestä, jotka on haudattu kotiseurakuntien sankarihautoihin ja moninkertaisen määrän haavoittuneina.

Rykmentin vanhimmat ikäluokat 1911 ja sitä ennen syntyneet kotiutettiin 24.3.1942, kun sodan hyökkäysvaihe oli päättynyt ja alkoi asemasota.

Kotiutetut rykmentin miehet kokoontuivat täällä koti-

seudullaan joka viides vuosi Asevelitapaamisiin, joissa usein oli mukana myös rykmentin sodanaikainen komentaja evl. Susitaival.

Kokoontuessaan viimeisen kerran yhteen 1997 luovuttivat rykmentin aseveljet rykmenttinsä lipun ja rykmentin perinteen vaalimisen Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistykselle. Lipun otti vastaan yhdistyksemme hallituksen jäsen, res. kapteeni Perttu Marttila, ja lippu on siitä saakka ollut hänen vastuullaan, ja esillä yhdistyksemme juhlatilaisuuksissa ja toimimme lipun myös tähän tilaisuuteen.

Olemme vaalineet rykmentin perinnettä mm. julkaisemalla 2012 rykmentin sodan aikaisista vaiheista kertovan historiakirjan, ja käyneet tutustumassa 2014

rykmentin ”sotatiehen” ja taistelupaikkoihin Itä-Karjalassa.

Tein esityksen yhdistyksemme hallitukselle 2014, että voisimme olla yhteydessä Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppaniaan, ja tiedustella heidän kantaansa esitykseen, että JR 29 nimitettäisiin maakuntakomppanian perinnejoukoksi vaalimaan rykmentin perinnettä yhdessä perinneyhdistyksen kanssa.

Saatuani hallitukselta myönteisen kannatuksen olin yhteydessä komppanian päällikköön majuri Antti Porkoon ja hänen kanssaan päätimme jatkaa asian valmistelua. Tämän vuoden alussa tein esityksen Pohjanmaan aluetuomiossa, ja asiat lähtivät etenemään.

Tosin kirjallista päätöstä ei vielä ole mutta meille

on ilmoitettu, että voimme henkisesti valmistautua Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian olevan tulevaisuudessa edellä esittelemäni jatkosodan aikaisen Jalkaväkirykmentti 29:n perinnejoukko-osaston.

Rykmentin osallistuminen jatkosotaan kosketti lähes jokaista kotia Sotilaspiirin alueella, tavalla tai toisella ja varmaan meillä monella on yhtymäkohtia noihin tapahtumiin sukumme kautta.

Mitä tämä perinnettyö tulee komppanian osalta olemaan, siitä tulemaan kuulemaan komppanian edustajien mielipiteen ja suunnitteleminen yhteiset tapahtumat sen jälkeen. Olettaisin, että esim. vastaavanlaiset sepeleenlaskut, joissa olimme tänään, tulevat vuosittain ohjelmaan, rykmentin vuosipäivän vietto ja mahdolliset kunniaviartiot ym.

Rykmentin vuosipäivää ei ole tietääkseni vielä päätetty, mutta se voisi olla esim.

20.6., jolloin rykmentti lähti sotaan.

Perinneyhdistyksellä on mahdollista tukea komppanian toimintaan mm. palkitsemalla ja tekemällä esityksiä, sekä Ritarikunnilta haettavien valtiollisten kunniamerkkien, että Vapaussodan Perinneyhdistyksen osalta haettavien kunniamerkkien suhteen, sekä myöntää Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen osalta huomionosoituksia, ja näin palkita henkilöstöä komppanian päällikön tekemien ehdotusten pohjalta.

Haluan tässä vaiheessa toivottaa onnea ja menestystä tulevalle yhteistyöllemme Jalkaväkirykmentti 29 ja siinä palvelleiden isiemme ja isoisiemme perinteen vaalimisessa, ja luovutan yhteistyön merkiksi Keski-Pohjanmaan maakuntakomppanialle Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen standaanin.

RUL 85 vuotta

Reserviupseeriliitto juhlisti 85 vuotista toimintaansa järjestämällä juhluvuoden päätapahtuman 5.8.2016 Reserviupseerikoulun tiloissa Haminassa. Juhla kokosi lähes 600 liiton jäsentä ja kutsuvierasta RUK:n Maneesissa pidettyyn juhlaan.

Ohjelmaan riitti koko pitkäksi päiväksi, koska samanaikaisesti ympäröivä kaupunkisissa vietettiin Hamina Tattoo Marssishouw tapahtumaa. Lisäksi Puolustusvoimat järjesti laajan kalustonäyttelyn koulun pääkentällä.

Liiton puheenjohtaja, kapteeni Mikko Halkilahti toivotti yleisön tervetulleeksi RUL 85 vuotta-juhlaan.

Hienon juhlan päätössanat esitti RUL:n liittovaltuuston puheenjohtaja, majuri Jorma Kallio.

Te ette turhaan taistelleet. Te ette turhaan kaatuneet (Yrjö Jylhä). Juhlapäivän arvokas aloitus. Reserviupseeriliiton seppelleen Kaatuneitten upseerin muistopatsaalle laskivat liiton puheenjohtaja, kapteeni Mikko Halkilahti, seurassaan kapteeni Jarkko Tawast ja vänrikki Emilia Ristola.

Tangokuningatar, vänrikki Maria Tyyster säestäjänä Elina Kattila-koski esitti sinivalkoista musiikkia.

Pääjuhlan yleisöä Maneesissa.

Juhlapäivä päätteeeksi oli mahdollisuus katsoa ja kuunnella näyttävää Hamina Tattoo Marssishouw'ta. Kuvassa Ruotsin Kuninkaallisen henkivartioston musketöörit.

Juhlan ohjelma sisälsi runsaasti erityisen upeaa musiikkia. Kansainvälinen tähtemme Maria Ylipää esiintyi yhdessä Laivaston Soittokunnan kanssa, jota johti musiikkikomentajakapteeni Petri Junna.

POHMK 10-vuotisjuhlatilaisuus 20.8.2016 Vaasassa

Kohta mennään..., kuva: Esa Makkonen.

...sankarihaudalle, kuva: Karoliina Mäenpää. Alla yhteiskuva, kuva: Esa Makkonen.

Pohjanmaan komppania juhli 10-vuotista taivaltaan lauantaina 20.8.2016 Vaasassa.

Kokoontuminen oli Vanhalle hautausmaalle, jossa juhlallisesti laskettiin seppele Sankarihaudalle.

Sen jälkeen siirryttiin Jääkäripatsaalle, jolle laskettiin toinen komppanian seppeli.

Juhltilaisuus vietettiin Vaasan Sotilaskodissa Sotilaskotisarten tarjoilemien kakkukahvien kera.

Komppanianpäällikkö kapteeni Jukka Hakola muisteli puheessaan Pohjanmaan komppanian aloitusprosessia sekä sen vaiheita siirtyä siten nykyhetkeen toivottaen juhlijat lämpimästi tervetulleeksi tervetuliaismaljan kohottaen.

Puolustusvoimien tervehdyksen tilaisuuteen toi Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Mika Piironen.

Ensimmäinen komppanianpäällikkö komentaja Hannu Maunula oli estynyt saapumasta tilaisuuteen, mutta hän tervehti komppaniaa videotervehdyksellään, kaasuttaen sen lopuksi moottoripyörällään "kesäkuun neljäs" -liivi yllään kohti uusia haasteita.

Kaikki läsnä olleet komppaniassa alusta asti mukana olleet huomioitiin Pohjanmaan aluetoimiston taholta tilaisuudessa kunniakirjojen sekä POHMASTON mukilla. Saivatpa komppanian "äiti" ja "isä" eli väepeli ja päällikkö kunniakirjat komppanian miehiltäkin.

Kahvin aikana käytettiin vapaan sanan puheenvuoroja ja virkeä puheensorina

Komppanianpäällikön tervetuliaispuhe, kuva: Esa Makkonen

täytti Sotilaskodin kunnes oli aika siirtyä yhteiskuvan kautta kuka kotiaskareisiin, kuka sorsajahtiin.

Juha Ala-aho

Komentaja Maunulan videotervehdyksen loppuyllätyks, kuva: Esa Makkonen

Jääkäripatsaalla, kuva: Esa Makkonen.

Maata puolustetaan, perinteet jatkuvat

Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian 10-vuotisjuhla 7.9.2016

Juhlallisuudet Kokkolassa alkoivat seppeleenlaskulla Mannerheiminaukiolla sijaitsevalle Vapaudenpatsaalle, jonka jälkeen komppania ja kutsuvieraat siirtyivät marssien poliisisaattueessa Vartioliinalle. Toinen seppele laskettiin JR29:n muistomerkillä, mistä siirryttiin juhlatiloihin entiseen suojeluskuntataloon, nykyiseen Kokkolan kaupunginteatteriin.

Reservin majuri Antti Porko toivotti kutsuvieraat ja aseveljet tervetulleiksi ja kävi lyhyesti läpi maakuntajoukkojen muodostamishistorian. "Sitoumuksen tehneet komppaniamme taistelijat ovat etuoikeutussa asemassa. Talouden taantumasta huolimatta olemme harjoitelleet lukuisia kertoja kertausharjoituksissa. MPK:n tuottamien harjoitusten anti on varsin korkeatasoista ja monipuolista kattaa taistelut- ja puolustustehtävien kovat kansainvälisen tason vaatimukset. Aseenkäsittelytaito on mukana jokaisessa harjoituksessa. Monipuoliset ja tilanteen mukaiset harjoitukset nostavat osaamisemme korkealle tasolle. Testiamuntojen arviokriteerit ovat vertailukelpoisia ulkomaalaisten ammattimiehojen käyttämien erikoisjoukkojen kriteerien kanssa. Tulokset jopa ylittävät ne." täsmensi Porko oman maakuntamme komppanian osaamista.

Maakuntakomppania harjoittelee kohteensuojauksia ja jalkaväkitaistelua, suorittaa erikoiskursseja ja antaa tarvittaessa virka-apua viranomaisille. Myös paikallisviranomaisten kanssa harjoitellaan normaali- ja poikkeusoloja varten, ja silloin korostuu organisaatioiden välinen yhteistyö ja keskinäinen viestintämerkitys.

"Korkea ammattitaito, lojaalisuus ja koko alueen kattava paikallistuntemus ovat Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian vahvuudet. Kymmenen vuoden kokemuksella on ilo todeta, että komppaniamme taistelijat täyttävät hyvin valmiusjoukkojen tasovaatimukset.

Kiitän komppaniamme taistelijoita merkittävästä panoksesta maanpuolustuksemme eteen tehdystä pyyteettömästä työstä ja onnitelen kaikkia hienosta kym-

Kokkolan keskeisimpiä paikkoja, Mannerheiminaukio. Seppeleen Vapaudenpatsaalle laskivat majuri (res) Porko ja ylliuutnantti (res) Linna.

Komppanian edustajat ja kutsuvieraat siirtyivät poliisisaattueessa rummuttajan tahdittamina kohti Vartioliinaa.

Sotakamreeri Seppo Yli-Norppa puhui perinnetyöstä ja luovutti maakuntakomppanialle Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen standardin ja onnitteluaadressin, vastaanottajana majuri (res) Antti Porko.

menvuotistaipaleesta. Olkaa ylpeitä tekemästänne työstä, koko Keski-Pohjanmaa katsoo teitä." päätti reservin majuri Porko puheensa.

Pohjanmaan aluetoimiston edustaja, majuri Kai Nyman, käsiteli omassa puheessaan maakuntakomppanian perustamisen alkuvaiheita, ja miten puolustusvoimauudistus ja MPK:n rooli reservin kouluttajana on vaikuttanut tähänhetkiseen hyvään tilanteeseen, jossa motivoituneet ja hyväkuntoiset miehet vastaavat asetettuihin odotuksiin. Vuositasolla puolustushallinnon ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen määrärahojen riittävyys ja uusien sitoutuneiden reserviläisten

rekrytointi ovat tämän päivän haasteita.

Sotakamreeri Seppo Yli-Norppa toi juhlaan Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen tervehdyksen ja kertoi seikkaperäisesti Jalkaväkirykmentti 29:n vaiheista alkaen sen perustamisesta keuhällä 1941. JR29 koostui alun perin Perhonjoki-, Lestinjoki- ja Kalajokilaakson alueen miehistä, joten Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppaniaa on ajateltu sen mahdolliseksi perinneyhdistyksen osastoksi.

Puheensa lopuksi Seppo Yli-Norppa onnitteli juhlaa komppaniaa: "Haluan tässä vaiheessa toivottaa onnea ja menestystä tulevalle yhteistyöllemme Jalka-

Alusta saakka Keski-Pohjanmaan maakuntakomppaniaan kuuluneet reserviläiset saivat muistolahjan. Oikealta vääpeli (res) Junkala, sotilasmestari (res) Möttönen, alikersantti (res) Pietilä, vääpeli (res) Saarikettu, kapteeni (res) Saarinen ja ylivääpeli (res) Tikkanen.

Vasemmalta: Kari Moilanen, Terho Tattari, Matti Votka, Erkki Laide ja Kari Autio saivat myös muistolahjan pitkäaikaisesta palvelusta maakuntakomppaniassa ja vapaaehtoisesta maanpuolustustyöstä.

Majuri (res) Jari Mälylälle luovutettiin Puolustusvoimien sotilasiomitali, luovuttajana Pohjanmaan aluetoimistosta majuri Kai Nyman. Puolustusvoimiin kuulumattomalle henkilölle mitali voidaan myöntää Puolustusvoimien hyväksi tehdystä erityisen ansiokkaasta työstä.

Markku Kalliselle (vas) luovutettiin hänelle 4.6.2016 myönnetty Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkki. Esa Isokoski (kesk) ja Lassi Suni (oik) vastaanottivat Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen siniset ristit, luovuttajana sotakamreeri Seppo Yli-Norppa.

väkirykmentti 29:n ja siinä palvelleiden isiemme ja isoisiemme perinteen vaalimisessa, ja luovutan yhteistyön merkiksi Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanialle Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen standardin. Lisäksi haluan onnittelaa 10-vuotismerkkipäiväänsä viettävää Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppaniaa yhdistyksemme onnitteluaadressilla."

MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiiriin piiripäällikkö Jukka Torppa arvosti omassa puheessaan reserviläisten omaehtoista kouluttautumista maanpuolustuksellisiin tehtäviin ja omasta kunnosta huolehtimista.

Vapaan sanan aikana Markku Kallinen ja Terho Tattari muistelivat keskipohjalaisen reserviläistoiminnan ja vapaaehtoisen maanpuol-

luskoulutuksen vaiheita. Vanha suojeluskuntatalo, Vartioliina, antoi arvokkaat ja perinteikkäät piitteet hyvin toimintansa aloittaneen Keski-Pohjanmaan Maakuntakomppanian 10-vuotisjuhlaan. Sukupolvet ja miehet vaihtuvat, mutta perinteet jatkuvat.

Kuvat ja teksti: Jouko Liikanen Suorat sitaattit Antti Porkon ja Seppo Yli-Norpan puheista.

USA:n apu Neuvostoliitolle toisessa maailmansodassa

Vähänkään Suomen jatkosodan historiaan tutustunut tietää, että Murmanskin rataa pitkin kulki jatkosodan aikana jatkuva avustustarvikkeiden ja aseiden virta junakuljetuksina pohjoisesta satamasta myös Suomen vastaisille rintamille.

Teknillisen Korkeakoulun emeritusprofessori Antti Saarialho luo esityksessään kokonaiskuvaa USA:n mittavasta avusta Neuvostoliitolle, jolloin myös tuon radan merkitys saa kokonaisuuden

kannalta oikeat mittasuhteet. Prof. Antti Saarialho on sitä mieltä, että luotettava tutkimus nimenomaan avun saajan näkökulmasta odottaa vielä tekijäänsä. Avun antajan näkökulma on jo kauan ollut asiakirjoista luotettavasti tarkasteltavissa.

ETTÄ EMME UNOHTAISII

Prof. Saarialho esitelmöi 18.5.2006 Hämeenlinnassa Aulangolla RUK:n kurssi 84 perinteisen kurssiretkelyn yhteydessä 92 retkeiläiselle. Paikalla oli lisäksi edustus Panssariprikaatista ja Patria Vehicles'istä, joihin retkeiläiset olivat tutustuneet edellisenä päivänä (mm. Leopard-panssarivaunut ja Patrian AMV-tuotesarja).

Alku 1930-luvulla

USA toimitti 1930-luvulla Neuvostoliitolle (NI) jokseenkin kaiken autoteollisuuden kehittämiseen tarvittavan tiedon, taidon ja laitteet. Merkittävin oli Gorkin autotehdas (GAZ), jota koskeva 13 milj. US dollarin sopimus tehtiin Fordin kanssa toukokuussa 1929. 1930-luvun lopulla GAZ-henkilöautoja sekä kevyitä kuorma-autoja valmistettiin 80-90 000 autoa vuodessa. GAZ-AAA panssariautoa valmistettiin n. 37 000 kpl.

Jouluaattona 1930 lähti Staten Islandista New Yorkista laivalla kaksi Christie-tankkia NI:oon. Malli ei ollut kelvannut USA:n armeijalle. Niistä oli tykit poistettu ja tavarana laaduksi merkitty maataloustraktori. V. 1934 alkoi T-34 panssarivaunun

Mitä Neuvostoliittoon toimitettiin

Lokakuun 1941 ja elokuun 1945 välisenä aikana USA toimitti NI:oon muun muassa seuraavat sotatarvikkeet:

- 375 833 kuorma-autoa, 51 503 jeeppiä, 35 170 moottoripyörää
- 8 075 traktoria, 7 053 hyökkäysvaunua, joita Englannista lisäksi 7 410 kpl
- 14 795 lentokonetta, joita Englannista lisäksi 7 410 kpl
- 1 900 höyryveturia, 66 dieselveturia, 9 920 tavaravaunua, 1 000 kaatovaunua, 120 tankinkuljetusvaunua ym.
- 4 478 116 tonnia ruokatarvikkeita
- 2 670 371 tonnia öljytuotteita (mm. noin 7 milj. tynnyriä bensiiniä, 70 okt. ja 100 okt.)
- 185 000 kenttäpuhelinta, 670 000 mailia kaapelia ym.

Terästä toimitettiin 2,3, miljoonaa tonnia; riittävästi ainakin 40 000:n T-34 tankin valmistamiseen. NI:n saama 230 000 tonnia alumiinia tyydytti koko sen lentokoneiteollisuuden kahden vuoden tarpeen.

Mainittakoon, että kun Suomi osti sodan jälkeen USA:sta 20 kpl "Trumaniksi" (Tr2) kutsuttuja höyryvetureita – samoja joita USA oli toimittanut NI:oon parisen tuhatta kappaletta – niissä oli tietenkin valmiiksi meille sopiva raideleveys!

Suuriko Lend Lease-apu oli

- 50,208 miljardia USD, noin 13 % USA:n sotamenoista
- Englannille 31,611 miljardia USD (63 %)
- Neuvostoliitolle 11,047 miljardia USD (22 %) (v.2004 dollariin verrattuna kerroin on noin 10,8)
- Englanti avusti Neuvostoliittoa 428 miljoonalla punnalla (puntakin lienee inflatoitunut saman verran kuin dollariakin)
- USA toimitti aseita kaikkiaan 42 maahan.

Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suomelle tuomitut sotakorvaukset olivat 300 miljoonaa USD vuoden 1938 kurssin mukaan ja korvaussumma nousi suoritusajan (vuoteen 1952) kuluessa hintojen nousun myötä noin 450 miljoonaan USD. Kerroin nykydollareihin olisi noin 12.

Antti Saarialho, TKL ja professori on syntynyt Sortavalassa 4.8.1933. Hän toimi viimeiseltä Teknillisen Korkeakoulun auto- ja työkonetekniikan professorina 1982–1996, ja vararehtorina 1985–1991. Toimi lukuisissa alan luottamus- ja johtotehtävissä. Siivotoiminnan Korkeimman hallinto-oikeuden yli-insinööri-neuvos 1984–2000. Ilmasotakoulun reserviupseerikurssi n:o 19 (1952–53), sotilasarvo majuri.

Douglas A-20 Boston koneita NL sai n. 3000 kpl. Kevyt pommikone soveltuvi myös tiedusteluun, torpedokoneeksi ja raskaaksi yöhävittäjäksi. Korvasi Englannissa Blenheim-pommittajat. Pommitti NI:n tunnuksin myös suomalaisia sotilas- ja siviilikohhteita

Neuvostoliittoon toimitetuista n.400 000 sotakuorma-autosta suurin osa oli kolmiakselisia, kaikilla pyörillä vetäviä ja etuvivassilla varustettuja (6x6). GMC-kuorma-auto oli tuttu näky Suomenkin maanteillä sodan jälkeen.

suunnittelu. Se ehti sarjavalmistukseen v.1940 toisen maailmansodan ollessa jo käynnissä. Tässä "Sotakassa" oli Christien jousitus.

Myös NI:n lentokoneiteollisuudelle yhteistyö USA:n kanssa oli erittäin merkittävää jo 1930-luvulla. Toisen maailmansodan työjohtana tunnetun DC-3:n lisenssi-valmistuksesta tehtiin sopimus 1937. Neuvostoliiton ensimmäinen omavalmisteinen DC-3 eli LI-2 valmistui 1940. Niitä tehtiin vuoteen 1954 mennessä kaikkiaan 6 157 kpl.

Merkittävintä kuitenkin olivat United Engineeringin ja General Electricin v.1938 Zaporosheen ja kaksi vuotta myöhemmin Stupinon toimittamat 1680 mm:n alumiinivalssaamot; modernimmat kuin USA:n omalla

teollisuudella tuolloin oli. Sodan aikana tuotettiin näiden laitosten materiaaleilla 115 596 sotalentokonetta; joidenkin arvioiden mukaan kuitenkin ehkä vain puolet tästä määrästä.

Kaksi kolmasosaa NI:n (sota)teollisuuden kapasiteetista 1930-luvun lopulla oli amerikkalaisperäistä. Näitä olivat Magnitogorskin terästehdas, autoteollisuus, alumiiniteollisuus, traktori/tankkiteollisuus (Stalingrad, Harkova, Tseljabinsk), lentokoneiteollisuus, kaasutinteollisuus, autorengasteollisuus jne.

Lend-Lease -laki (LL)

Maaliskuussa 1941 USA:n kongressi hyväksyi presidentti Franklin D. Rooseveltin haluaman laina- ja vuokralain (Lend-Lease).

Laki antoi valtuudet myydä, kuljettaa, vaihtaa, vuokrata, myöntää, lainata tai muulla tavoin toimittaa puolustuksellista materiaalia mille tahansa hallitukselle, jonka puolustamisen presidentti katsoi USA:n oman turvallisuuden kannalta elintärkeäksi. Ylärajana oli 1,3 mrd dollaria. Lain pääkohteena vielä tässä vaiheessa oli Englanti.

Kun Saksa hyökkäsi NI:on 22.6.1941, Englannin pääministeri Churchill lupasi samana päivänä brittiapua NI:lle. Kaksi päivää myöhemmin USA:ssa Suomen Talvisodan takia jäädytetty NI:n varat vapautettiin ja NI osti heti 59 hävittäjäkoneita (joukossa ainakin 21 kpl Curtiss P-40 Tomahawk – hävittäjää). 29.6.1941 ulkoministeri Molotov pyysi

Vuosittain Siperian kautta toimitettiin seuraavat lentokonemäärät:

114 konetta v.1942,
2465 konetta v.1943,
3 033 konetta v.1944 ja
2 482 konetta yhdeksän
kuukauden aikana v.1944.

Kaikkiaan Neuvostoliittoon toimitettiin ALSIB-reittiä 8 095 konetta, Iranin kautta 3 868 konetta, Murmansiin laivattuina 1 232 konetta ja lentäen yli Atlantin 993 konetta, yhteensä 14 828 "tactical aircraft"-konetta.

USA:lta mm. 3000 hävittäjää, 3000 pommikonetta ja krakkauslaitoksia lentoben-
siinin tuottamiseksi viiden
vuoden laina-ajalla.

Vuoden 1941 loppuun
mennessä Saksa oli saa-
nut haltuunsa 38 % NL:n
viljanviljely- ja karjankas-
vatusalueista, 84 % soke-
rintuotantoalueista ja 60 %
siiankasvatuksesta. Saksa
oli pääsemässä käiksi Kau-
kasuksen öljyvaroihin, pii-
ritti Leningradia ja uhkasi
vakavasti Moskovaa. NI oli
pakotettu siirtämään sotate-
ollisuutensa kauas itään.

Apu NI:n sotavoimien autokuljetuksille

Merkittävintä LL-apu oli
puna-armeijan autokuljetuk-
sille. Syyskuun 20. päivään
1945 mennessä NI:oon toi-
mitettiin 409 526 sotakuor-
ma-autoa. Kun USA huippu-
vuonna 1943 tuotti 648 404
sotakuorma-autoa, niin NI
sai huippuvuoden seitse-
män kuukauden tuotannon!
Arvioiden mukaan tämä oli
Neuvostoliiton sotaa edel-
tävän ajan autotuotantoon
verrattuna noin 2,5 vuoden
tuotanto. Lisäksi on todet-
tava LL-autojen olleen tek-
nillisesti uusinta mallia NI:n
omien ollessa "vanhempia
lisenssituotteita".

US-kuorma-autot olivat
suurimmaksi osaksi 6x6-
tyyppiä eli kolmiakselisia,
kaikkialla pyörillä vetäviä, ja
etuvissillä varustettuja.

LL-apu ja rautatiekuljetukset

Neuvostoliittoon toimitet-
tiin lähes 2000 veturia. Oma
valmistus vv. 1942–1945 oli
vain 92 veturia. 1930-luvun
puolivälissä NI:n rautateillä
oli noin 20 000 höyryveturia.
NI:ssa valmistettiin v.1941

30 000 rautatievaunua
mutta vuosina 1942–1945
vain 1 087 kpl. LL-apuna toi-
mitettiin yli 10 000 vaunua.

Ratakiskojen tuotanto
Neuvostoliitossa laski so-
tavyönsä kymmenesosaan.
Noin 90 % tarvittavista kis-
koista eli 622 100 tonnia
saatiin LL-apuna.

Venäläisen lähteen mu-
kaan (Sokolov) "Suuren
Isänmaallisen Sodan aikana
vain Lend-lease toimituk-

set estivät Neuvostoliiton
rautatiekuljetusten halvaan-
tumisen". Eräissä toisessa
lähteessä todetaan (Frank-
son-Zetterling: Kurskin
taistelu, WSOY 2002):
"Tuskin on liioiteltua väittää,
että NL:n sotavoimien kyky
siirtää itsensä ja huoltonsa
oli riippuvainen Britannian
ja ennen kaikkea Yhdysvalto-
jen tuesta".

Avun toimitusreitit

Lend-Lease avun toimitta-
misessa käytettiin kolmea
pääreittiä: Murmansk ja
Arkangel, Persian käytävä
(Basra ym.), sekä Neuvos-
toliiton Kaukoit eli mm.
Vladivostok ja Uelkal.

Myöhemmin käyttöön tui-
leita sivureittejä olivat NI:n
arktinen reitti sekä Mustan-
meren reitti niin pian kuin
Välimeri oli saatu pois Sak-
san hallinnasta.

Siten Murmanskin satama
ja vv. 1915–1917 rakennettu
1752 km:n mittainen rata oli
tärkeä, mutta ei ainoa reitti.
Murmanskin ja Arkangelin
reittien käyttökelpoisuutta
paransi yhdysrata Sorokasta
Obozerskajaan Arkangelin-
Vologdan radalle.

Liittoutuneiden saattue
PQ 17:n kohtalo kesäkuus-
sa 1942 merkitsi ratkaisevaa
käännekohtaa sota-avun
laivauksissa Murmansiin.
Saattue koki katastrofaali-
sen kohtalon: Matkaan lähte-
neistä 36 aluksesta määräsä-
tama saavutti vain 13 laivaa
eli 23 upotettiin lasteineen.

Laivojen mukana men-
nettiin 3 350 ajoneuvoa,
430 panssarivaunua, 210
pommikonetta sekä noin
100 000 tonnia muuta sota-
materiaalia. Määräsäntämaan
saatiin 164 panssarivaunua,
87 lentokonetta ja 896 autoa.

Liittoutuneiden oli pakko
kehittää uusia LL-avun toi-
mitusreittejä. Näitä olivat
aikaisemmin mainitut Kau-
koit ja Persianlahti. Näillä
reiteillä kuljetetut tonnimää-
rät lisääntyivätkin merkittä-
västi vuosina 1943 ja 1944.

Lentokoneiden toimitusreitit

Aluksi pääreitti sekä Englan-
nista että USA:sta oli laivoil-
la Murmansiin ja Arkange-
liin, kunnes v.1942 avattiin
kaksi uutta reittiä.

Eteläinen reitti kulki Iran-
in kautta, jossa pääosa kon-
eista koottiin ja lennettiin
NI:n eteläosiin. Vain pommik-
oneita lennettiin USA:sta
Etelä-Amerikan rannikkoa
seuraten Brasilian josta
valtameren ylennyksen jälkeen
Afrikan kautta Suezin ja
Persian lahden pohjukkaan
Abadaniin. Näin oli menetel-
ty jo aiemminkin toimitetta-
essa LL-koneita Englannin
Afrikan armeijalle.

Uusi pohjoinen reitti Alas-
kasta Siperiaan (ALSIB)
avattiin 29.9.1942, kun avun
saajan epäluulot USA:n tar-
koitusperistä olivat hälven-
neet! Amerikkalaiset lensi-
vät koneet ensin Alaskaan,
Fairbanksiin, jossa ne luo-
vutettiin vastaanottokomis-
sionille. Tätä pohjoista reittiä
myöten toimitettiin Alaskan
ja Siperian kautta lentämällä
8 095 konetta. Neuvostoliit-
tolaiset lentäjät lensivät tätä
reittiä myöten materiaalin
kuljetuslentoja avustuskon-
eilla myös itse jopa Great
Falls'ista Montanan osavaltio-
sta saakka.

USA:n vaikutus II maailmansodan kulkuaan

USA:n vaikutusta koko-
naisuudessaan on pidettävä
ratkaisevana. Kun autote-
ollisuuden massatuotannon
menetelmät otettiin sotatar-
viketuotannossa käyttöön,
oli jälki todella massiivista.
Seuraavassa esitetyt prosent-
tiluvut tarkoittavat USA:n
osuuksia liittoutuneiden ja
Saksan (liittolaisineen) yhti-
teenlasketusta tuotannosta.

Panssarivaunuja 101 000
kpl – 35 %; 2 200 200 sotia-
lasajoneuvoa – 48 %; 240 00
lentokonetta – 52 % (esim.
Ford valmisti Consolidated
B-24 Liberator – pommik-
konetyyppiä Willow Run-
tehtaalla tavoitteena "kone
tunnissa"); 260 000 tykkiä
– 36 % sekä 34 600 laivaa.
Olennoista on, että monita-
hoinen teknillinen apu Neu-
vostoliitolle oli alkanut jo
1930-luvulla!

Avun arviointia maasodan kannalta

Saksan voittamiseen NI:n
saamien maastokelpoisten
kuorma-autojen valtavalla
määrällä oli merkittävä
osuus. Kesällä 1943 US-
autoja oli neljäsosa, sodan
lopussa jo 2/3 Puna-armeijan
autoista. Ilman tämän ka-
luston apua Puna-armeija ei
olisi mitenkään ehtinyt Berliiniin
ajoissa; esimerkiksi
huhtikuussa 1945 Konjevin
armeijalla oli 18 000 kuor-
ma-autoa, ja näistä 15 000 oli
LL-autoja!

Vuoden 1942 loppupuolen
taisteluihin Lend-Lease-apu
ei vielä kunnolla ehtinyt.
Neuvostoliitto selviytyi
puolustusvaiheesta olen-

naisesti omin voimin ja sai
mahdollisuuden nostaa sota-
tuotantonsa huippulukemiin
hyökkäyssotaa varten. Sota-
tuotannon kannalta merkittä-
vää teknologian siirtoahan
oli tapahtunut jo 1930-luvun
puolella USA:sta – ja myös
Saksasta. "Elävän voiman"
osalta tilanne olikin sitten
toinen!

Avun arviointia ilmasodan kannalta

Tästä näkökulmasta ehkä
tärkein seikka oli USA:ssa
v.1935 keksitty menetelmä
iso-oktaanin valmistamiseksi.
Lentokoneen polttoaineen
oktaaniluku saatiin kohotet-
tua 100:ksi, lyijytettynä jopa
vielä korkeammaksi. Tällä
puolestaan oli lentokoneiden
suorituskyvyn parantamisen
kannalta ratkaiseva vaikutus.

Pommikoneiden lakikor-
keus "nousi" kolme kilomet-
riä, ja toimintasäde kasvoi
2500 km kun moottoreita
voitiin ahtaa enemmän ja
kulutusta alentaa polttoai-
neseenosta laihentamalla ilman
nakutuksen pelkoa.

Hävittäjäkoneista saatiin
sama teho 28 litran mootto-
rista kuin saksalaiset saivat
40 litraisistaan. Heillä kun
oli pitkään käytettävään
omien laitostensa tuottama-
na vain 80–90 oktaanin ben-
siiniä vahvasti lyijytettynä.

NI ilman LL-apua?

"Kaiken kaikkiaan voidaan
arvioida, että ilman Lend-
Lease apua Neuvostoliit-
to olisi ehkä kyennyt vain
oman maa-alueensa takai-
sin valtaamiseen Liittoutu-
neiden huolehtiessa Saksan
lopullisesta kukistamisesta"
(Allen&Loewen).

Ehkä asia on paljolti noin,
mutta merkittävää oli myös
se mitä NI:n sotapotentiaa-
lin kannalta oli USA:n teol-
lisuuden avulla tapahtunut
jo 1930-luvulla. Unohtaa ei
myöskään voi NI:n ja Sak-
san teknologista yhteistyötä
1920- ja 1930-luvuilla.

Voidaan arvioida, että
USA:n 1930-luvulla myym-
ä teknologia yhdessä
Lend-Lease avun myötä
saadun tietotaidon kanssa
nosti NL:n tekniikan tasoa
jopa 50 vuoden verran – 8–10
vuodessa!

NI:n omaa arviointia

Aina vuoteen 1985 saakka
neuvostoliittolaiset lähteet
ovat vähätelleet LL-apua.
Esimerkiksi Neuvostoliiton
sotahistoria vuodelta 1947
ei mainitse sitä ollenkaan!
V. 1963 turvallisuuspal-
velu nauhoitti marsalkka
G.K.Zhukovin lausuntoja
kirjailija K.Simonoville:

"Nyt sanotaan, etteivät
liittoutuneet koskaan autta-
neet meitä. – Kuitenkaan ei
voida kieltää etteivätkö ame-
rikkalaiset antaneet meille

Pyhjärvisen liikennöitsijä K. Hollannin Normandi-
an maihinnousuun osallistunut, entisöity sotakuor-
ma-auto GMC viettäjä vanhuuden päivään entisessä
TVL:n tallissa Pyhäjärven kirkonkylällä.

Hawker Hurricane oli englantilainen hävittäjä, jo-
ta valmistettiin n. 14 000 kpl, joista NL:oon 3000.
Myös Suomi osti erän näitä, mutta ne eivät ehtineet
Talvisotaan. Oli jo sodan sytyessä rakenteeltaan
vanhentunut, 1930-luvun puolivälisiä. Eräs "Battle
of Britain" -taisteluvaiheen peruskoneista v.1940.
Esiintyi myös NL:n Suomen ratamilla.

Douglas DC-3-konetta valmistettiin NL:ssa lisens-
sillä vv.1940–1954 noin 6200 kpl (LI-2). Lisenssiso-
pimus tehtiin jo v.1937. Suomessa Aeron matkusta-
jakoneena 1940-luvun lopulta alkaen.

niin paljon materiaalia, jota
ilman emme olisi voineet
muodostaa reservejämme ja
jatkaa sotaa. – Jouduimme
sotaan Saksaan verrattuna te-
ollisesti takapajuisena maa-
na. – Ilman amerikkalaisia
'Studebekkerit' emme
olisi saaneet tykistöämme
mihinkään – - kyllä suuressa
määrin ne tarjosivat meille
rintamakuljetukset."

Lopuksi

Aiheen käsittely oli järkevää
aloittaa 1930-luvun puolel-
ta, koska sieltä USA:n apu
Neuvostoliitolle jo alkoi. Itse
kunkin arvioitavaksi jää,
mikä oli ennalta saadun ja
mikä sodanaikaisen materi-
aaliavun merkitys, kun pitää
mielessä että tuolloin tuote-
tuista tarvikkeista Lend-
Lease apuna tuli
– noin 80 % säilykkeistä,
– 92 % uusista vetureista,
– 30 % taistelulentokoneis-
ta,
– 57 % lentokonepolttoai-
neesta,
– 53 % räjähteistä,
– 74 % kuorma-autoista,

– yli 60 % autojen poltto-
aineista,
– 74 % raskaista autonren-
kaista,
– 88 % radiolaitteista,
– 53 % kuparista, 56 % alu-
miinista,
– 24 % panssariajoneuvoista

LL-apua ei kuitenkaan
pidä tarkastella "mustaväl-
koisena" tai nykykielellä
"on-off"-ilmiönä. Kaikkea
ei voi tietenkään mitata dol-
lareina tai tonneina; lisäksi
sodan ajan tilanteiden ja
LL-toimitusten todellisten
vaikutusten tutkiminen on
vielä kesken.

Avun antajan näkökulma
on asiakirjoista jo kauan
ollut luotettavasti tarkastel-
tavissa. Aiheellista olisi, että
Lend-Lease avusta vihdoin-
kin tehtäisiin ennakkoluu-
loton ja puoleen tai toiseen
vähättelemätön, luotettava
tutkimus avun saajan näkö-
kulmasta.

PowerPoint-pohjaisesta
esitelmästä toimittanut

Erkki Tunkkari

Pohjanmaan Sotaorpojen kesäpäivä Vetelissä

Tilaisuus alkoi Seurakunta-keskuksessa 1.8.2016 liha-keittoruokailulla ja kakkukahvitteilla. Täytekakun tarjosi Luostontorppa ky, jonka omistavat Riikka ja Kimmo Torppa.

Tilaisuudessa oli lähes 100 henkeä.

Tyytyväisen kylläisinä siirryimme kirkkoon. Jossa alkuvirren 577 (Sun kätees Herra voimakkaan...) jälkeen kirkkoherra Vesa Parpala - sotaorvon poika toivotti väen tervetulleeksi. Hän esitteli meille valoisan C.L.Engelin suunnitteleman ja Heikki Kuorikosken 1839 rakentaman Vimpelin kolmannen kirkon historiaa ja esineistöä.

Siirryimme Seurakuntakotiin, jossa yhdistyksen puheenjohtaja Aulis Karvonen toivotti meidät tervetulleiksi yhdessäoloon. Myöhemmin hän kertoi KOL:n liitosedustajana liiton toiminnasta ja tavoitteista mm. 70-vuotishistoriikin valmistumisesta, - valtiovalan sotaorpotunustuksesta, - noin 16 000 sotaorvosta 10 000 on nyt rekisteröitynyt maassamme. sotaorporekisteröinti päättyi 30.6.2016. On myös keskusteltu valtiovalan tuen saamisesta eräiden sotaorpojen etenkin pienituloisten pääsystä valtiovalalla rahoittamaan kuntoutukseen.

Ohjelmassa yhteislauluna laulettiin KESKIPOHJANMAA laulu Aarre Polson säestyksenä.

10-vuotias Tiina Klemola soitti viululla "Ruotsalainen Laulu" ja "Kauas kotimaa".

Yrjö Jylhän "Pyhä yö" ja Olavi Paloheimon "Näky juoksuhaudassa" -runot esitti Erkki Klemola.

Laulun "Oi mikä aamu" esitti Lassi Laasanen säestäjänä Aarre Polso.

Aulis Karvonen toi terveyden veteliläiseltä sotainvalidiltä Erkki Laasaselta, joka oli estynyt tulemaasta tilaisuuteen.

Erkki Klemola esitti katkelman "Pofessorin omat näkemykset".

Yhteislaulune lauloimme KULTAISET VUODET Aarren säestyksellä.

Porin maalaiskunnassa syntynyt, Halsualla asuva sotaorpo Ilmo Mäkinen esitteli kirjan "Hanna äiti, vailla vertaa". Kirjassa on 128 sivua ja siinä kerrotaan mm Ilpon isästä Viljo Mäki-sestä, joka kaatui 10.7.1944 Äyräpäässä.

Yhdistyksen sihteeri Tommi Sinko kertoi mm. sotaorpojen viikon kuntoutuksesta Kalajoella, sotaorporekisteröinnin päättymisestä, lähes 400 jäsenkirjettä lähetettiin

Seurakuntatalolla.

Aarre Polso ja Tiina Klemola.

Erkki Klemola.

Ilpo Mäkinen esitteli kirjan "Hanna – äiti vailla vertaa".

Kirkossa.

Yhdistyksen 13-vuotinen sihteeri Tommi Sinko.

Puheenjohtaja Aulis Karvonen.

Teol. opisk. Jiska Grön.

Vetelin kirkko.

kentälle heinäkuun alussa ja sihteeri on käynyt kahtena kesänä kuvaamassa tähän mennessä viime sotien 1939 – 1945 191 sankarihautaa.

Tilaisuuden päätössanat toi nykyään Helsingissä teologiaa opiskeleva Halsualla asunut Jiska Grön. Jiska toimii elokuussa Vetelin kesäpäiväna khra Parpalan kesäloman ajan.

Vetelin kirkkopihan sankarihautausmaalla on 104 sankarivainajan laatat. Sodan jälkeen viime sodissa saamiinsa vammoihin kuoli vielä 6 miestä. Sotaleskiä jäi 36 ja sotaorpoja 89. Sankaripatsaan on suunnitellut Tapoi Wirkkala ja patsas on paljastettu vuonna 1950. Patsaan tekstinä: VAPAUTEMME HINTA 1939–1944. Sankarihautausmaan toisessa päässä on vuoden 1918 vapaussodan patsas, jonka on suunnitellut Ilmari Wirkkala.

Keski-Pohjanmaan sotainvalidipiirin kesäjuhlassa Nivalassa muistettiin sotainvalidityössä ansioituneita.

K-P:n sotainvalideilla kesäjuhla Nivalassa

Kesä on erilaisten kokoontumisten aikaa. Esimerkiksi sotainvalidit ja -veteraanit ovat eri paikkakunnilla pyrkineet järjestämään yhteisiä kokoontumisia. Vaikka osallistujien joukko on vuosi vuodelta vähentynyt, tällaiset kokoontumiset on nähty tarpeelliseksi. Sotainvalideille ja heidän läheisilleen ne ovat olleet omalla tavallaan ”henkireikiä” arjen keskellä, kun on voitu tavata tuttuja ja muistella menneitä. Se piristää ja tuo vaihtelua. Tosin sotainvalidien ikärakenne Keski-Pohjanmaallakin on jo varsin korkea niin kuin muidenkin sotaveteraanien.

Sotainvalidien Keski-Pohjanmaan piiri on perinteiseen tapaan järjestänyt vuosittain kesäjuhlan, jossa on paikalla sotiemme invalideja ja heidän läheisiään ja tukihenkilöitä.

Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piiri järjesti elokuun puolivälissä Nivalan osaston kanssa piirin yhteisen kesäjuhlan. Se pidettiin Nivalan Nuorisoseuran talolla. Juhlatilaisuus aloitettiin yhteislaululla. Sitä säesti Nivalan Pelimannit, joka esiintyi juhlassa useaan otteeseen Heino Haaviston johdolla.

Sotainvalidien Nivalan osaston puheenjohtaja Veikko Junttila toivotti juhlaään tervetulleiksi. Hän kertoi tällaisia piirin kesäjuhlaa järjestetyn vuosittain paikallisten yhdistysten perustamisesta lähtien.

Hartaushetken piti rovas-

ti Heikki Hurskainen. Maija Ylen-Julin kertoi miten Kyösti ja Kaisa Kallion tytär Kerttu (Saalasti) muisteli lapsuusvuosistaan.

Ilkka Pihlajamaan lauluesityksen jälkeen piti puheen SV:n Keski-Pohjanmaan piirin puheenjohtaja evl Esko Hirviniemi, joka toi juhlaan piiriin tervehdyksen. Hän totesi, että sotainvalidiliitto perustettiin heti talvisodan jälkeen 19.8.1940. Aloite tulin sotainvalideilta. Esim. haapajärvinen Aarne Ruuska

sai jo hieman aikaisemmin 29.7.–40 aikaan Haapajärvellä yhdistyksen perustamisen toisena Suomessa. Vain Kiuruvesi ehti edelle.

Esko Hirviniemen mukaan oman SV:n Keski-Pohjanmaan piirissä on nyt noin 80 sotainvalidia, 320 puoliso- ja leskijäsentä sekä 120 tukijäsentä.

Hirviniemi ennakoii muutoksia olevan tulossa. Osastot voivat purkautua ja jäsenet liittyä suoraan piiriin henkilöinä. Piiri toimii aina-

kin vuoden 2018 loppuun ja sitten perinneyhdistyksenä vapaaehtoisin voimin. Piirin puheenjohtaja vakuutti, että sotainvalideista pidetään huolta loppuun asti.

Sotainvalidinaisten vaativan työn arvostus on lopulta saatu esimerkiksi alulle Keski-Pohjanmaan piirissä. Anne Ruuttula-Vasarin johdolla on koottu aineistoa, jota voidaan käyttää myös tutkimusaineistona. Se on samalla osoitus sotainvalidinaisten vaativan työn arvostuksesta. Näillä näkymin ensi vuoden aikana julkaistaan 72 vaikuttavaa tarinaa.

Evl Esko Hirviniemi, joka on itse ollut mukana rauhanturvatyössä Kyproksella ja Siinalla, kertoi sen työn merkityksestä.

Kesäjuhlassa oli huomionosoituksia. Puolustusministerin myöntämän sotainvalidien ansioristin sai Heikki Kankaanpää Sievistä. Veljesliiton myöntämän suuren ansiomerkin sai Maija Paasila Kannuksesta. Piirin myöntämän kultaisen ansiomerkin saivat Lauri Ahola, Esko Ojalehto, Sirkka Vierimaa, Taavi Vierimaa ja Teuvo Viita-aho Nivalasta. Piirin hallituksen myöntämän pöytästaarin saivat Laurilan Kukka- ja Hautaustoimisto ja Nivalan Pelimannit ry.

Tilaisuuden päättösanat lausui piirin toiminnanjohtaja Marja-Liisa Kattilakoski. Sotainvalidien maakunnallinen kesäjuhla päättyi lippulauluun.

Ilmari Luhtasela

Toiminnanjohtaja Marja-Liisa Kattilakoski jututtamassa kesäjuhlan vanhinta osanottajaa 103-vuotiaasta haapajärvistä sotainvalidia Johannes Pietikäistä.

Jo yli 50 v luotettavaa rakentamista alueellamme

RAKENNUSLIIKE
NIVAT & FORSS OY

Pohjankyläntie 1, 85100 KALAJOKI
Puh. (08) 460 814
email: nivatforss@nivatforss.fi
www.nivatforss.fi

RAHJAN HUOLINTA OY
green gold lines

Satamaoperointi ja logistiikka palvelut
Puh. 0207769360, fax 0207769361
Satamatie 436, 85180 RAHJA

Merenojantie 12 • Puh. 040 728 4385

topi
KEITTIÖT

Turner
turner.fi Door

TARVIKKEET
KAIKKEEN
RAKENTAMISEEN
HYVÄN PALVELUN KAUPASTA!

Kalajoen Puutuote Oy
p. 010 327 7190
www.kalajoenpuutuote.fi

Pohjanmaalaisille läheisen Särkisyrjän taistelun muistomerkin ympärillä olevan aidan maali oli päässyt rapistumaan. Kolme isänmaanystävää kävivät kunnostamassa Ruskealan Särkisyrjässä olevan aidan viime kesänä. Kuvassa Ari Lehtinen (haalari) ja Olli Ilpala. Kameran takana piilossa Matti Kuivasniemi.

Kunnostettu aita. Sinivalkoinen kiitos työmiehille!

Lehden esittelyssä Esa Sirenin kirja TÖRNI ISKEE

Kirjassa jatketaan siitä mihin edellisessä kirjassa TÖRNI KÄRKEEN jäätin. Mannerheim-ristin ritari Lauri Törnistä (1919-1965) kertova fiktiivinen sotadokumentaarisaari saa odotettua jatkoa.

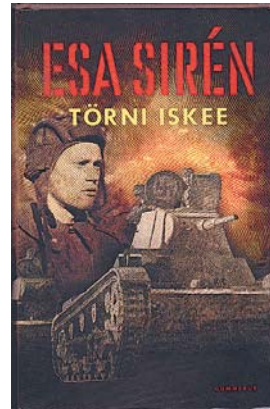
Sattumat ovat tällä kertaa olleet kirjailijan puolella. Hän on saanut Kalle Krappen sotapäiväkirjan hänen pojanpojalta Vesa Toivoselta, Postijunan ja muissakin vaunuissa tykkiampujana toimineen Martti Takalan kertomukset pojaltaan Markku Takalalta - kuten myös ajajana toimineen somerolta kotoisin olevan Lehtisen nimen.

Kirja antaa todellisen kuvan taistelutuntelusta; kuinka postijunan 76mm tykki tuhoo venäläisten asemia, bunkkeria ja pst-tykkiä. Kirjassa on myös hauskoja kohtia mm. Takala "evakuoima" ruokailuveltsi Svernaja-hotellista, joka seurasi hänen kuolemaansa asti ainoana oikeana veitsenä. Siinä oli vielä nähtävissä heikosti erottuva hotellin leima kädensijassa.

Vapaaehtoisena suomalaisten SS-joukoissa Saksassa taistellut Lauri Törni on palannut Suomeen heinäkuussa 1941. Törni on hakeutunut Kevyt Osasto 8:aan ja saanut alleen yhden Postijunan (T28) ja kaksi Vickers-panssarivaunua (T26). Suomalaiset ovat edenneet kylä kylältä kohti Petroskoita.

Präsaän valtauksen jälkeen Törni iskee tankkeineen Petroskoihin vievän tien auki jalkaväen kanssa. Samaan aikaan Kevyt Osasto 8:n miehet taistelevat läpi korpien Petroskoihin.

Mutta miesten haaveet kotiin pääsystä kuolevat nopeasti. Taitaval jatkuu kohti Kontupohjaa ja Maaselän kannasta. Törnin ja Kevyt Osasto 8:n rinnalle ilmestyvät JR 5:n miehet, keulassa Kivistö, Järveläinen ja Karhuvaara. Syksyn poikkeuksellisen ankarissa olosuhteissa joukkojen henkinen ja fyysinen kunto joutuu todella koville.

Postijuna T28 siirtomarsilla ennen Petroskoita, ampuja Takala etupanssarilla, ajajana Lehtinen somerolta ja tornin päällä tuntematon TK-mies.

Törnin panssari T 26. 30.8-41 kuva on otettu Nuosjärvellä Aurinka nimiseen kylään vievällä tiellä. Vaunun ampuja Takala käsi siteessä ja tornin päällä tuntematon TK-mies.

Kuinka Törnin tankit selviävät, kun lumi alkaa tuiskuta ja pakkas kirstyy? Entä Törni itse?

Tässä oiva lahja miehille ja poikaystäville.

Kirjat ovat saatavissa hyvin va-

rustetuista kirjakaupoista ja netistä www.adlibris.com

Törni kärkeen kirjasta voi käydä lukemassa otteita sivulta www.haapajarvi-reisjarvi-reservilaiset.fi/t28%20p.htm

Monet sotainvalidit ovat olleet yrittäjiä

On hyvä asia, että sotainvalidit on järjestönä kiinnittänyt huomiota sotainvalidien toimintaan yrittäjinä. Yrittämisen käsite on vuosikymmenten kuluessa muuttunut siten, että yhä useammin myös maanviljelijöistä on ruvettu puhumaan maatalousyrittäjinä. Se tuntuukin perustellulta, sillä maatilojen – isojen ja pienten – hoitamisessa on jouduttu ja joudutaan tekemään yritystoiminnan kaltaisia toimia ja ratkaisuja.

Esimerkiksi Haapajärvellä on maanviljelijöiden ja pienviljelijöiden osuus sotainvalideista ollut suuri. Paikkakunnalla ei enää nykyisin ole elossa kuin

muutama sotainvalidi. Kun jo edesmenneiden sotainvalidien taustoja tarkastelee, niin maatalousyrittäjiä on ollut heistä melkoinen osa.

Jos sen sijaan tarkastellaan paikallisten sotainvalidien osuutta paikallisessa perinteisessä yritystoiminnassa, niin se osoittaa, että rohkeutta lähteä henkilökohtaiseen riskinottoon yrittäjinä on ollut.

Seuraavaan on koottu Haapajärveltä esimerkin omaisesti vajaat parikymmentä nimeä esimerkkeinä yrittäjinä olemisesta siinä mielessä kuin mitä sillä perinteisesti tarkoitetaan. Heidän yritystoimintansa on ollut monipuolista. Autoalan yrittäminen on ollut tällä seudulla tyyppillistä, mutta myös erilainen kauppiastoiminta.

Sotainvalidien Veljesliiton Haapajärven osaston jäsenkunnasta on löytynyt monia paikallisille asukkailla tutuksi tulleita henkilöitä, jotka ovat yritystoiminnan kautta antaneet oman merkittävän panoksensa ja osuutensa paikalliseen yrittäjätoimintaan. Nimilista on esimerkinomainen ja senkin kautta halutaan muistaa, että Haapajärvellä niin kuin muillakin paikkakunnilla on jälkipolvien onneksi ollut rohkeita ja riskinottoon valmiita sotainvalidiyrittäjiä. Osa ehti olla yrittäjinä pitkän aikaa, mutta osa lyhyen ajan. Jokainen yritystoimintaan mukaan lähtenyt on tiennyt, että yrittäminen ei aina ole helppoa. Ei varsinkaan silloin, kun sotien seurauksena tullut haa-

voittuminen on asettanut erilaisia rajoituksia.

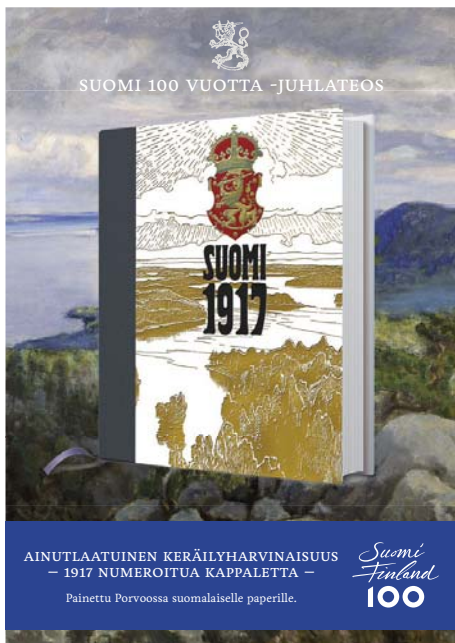
Samalla, kun julkaisemme vaajan parikymmenen haapajärvisen sotainvalidiyrittäjän nimiluettelon, teemme kunniaa heille uskalluksestaan ja uutteruudesta. Luettelo on esimerkinomainen eikä kattava. Tällaisia yhteenvedoja kannattaa tehdä eri paikkakunnilla. Muistinvaraisesti se on saattanut joiltain onnistua, mutta ainakin jäsenten ammattirakennetiedot antavat osviittaa yhteenvetotietojen kokoamiselle.

Poimintoja jäsenluettelosta Haapajärveltä: Kauko Ilmonen (puusepäälä), Erkki Mielityinen (sähköalan liike), Väinö Pirttilähti (kuorma-autoala), Jaakko Siekkinen

(kuorma-autoala), Veikko Autio (huoltoasema-ala), Eino Jokela (betoniala), Lauri Isokangas (vähittäiskauppa), Olavi Peltoniemi (rengasala), Svante Harmaala (taksi), Frans Heikkilä (taksi, ambulanssi). Reino Jokelainen (taksi), Frans Kämäräinen (asuteliike), Uuno Majjala (kuorma-autoala), Otto Nykänen (puutarha, kukkakauppa-ala), Yrjö Rannanjärvi (kuorma-autoala), Aarne Ruuska radio- ja tv-ala) ja Armas Ruuska (sähköasennus).

Maataloudenharjoittajat ovat omassa toiminnassaan olleet muiden yrittäjien tavoin rakentamassa kotiseutuaan ja kotimaakuntaansa.

Ilmari Luhtasala

SUOMI 1917
432 sivua, yli 300 kuvaa: valokuvia, painokuvia, maalauksia, grafiikkaa ja piirustuksia; ISBN 978-952-5330-85-4

SISÄLLYS
Presidentinlinnan saatesanat
Kansalliskirjaston yksiköidenhoitaja, prof. Kai Ekholm: Kulttuuriperintömme
Päätoimittaja Kai Linell: Esipuhe
Hannu Salmi: Taiteen ja kulttuurin rooli Suomen rakentajana
Samu Nyström: Suomi vuonna 1917

40 tietokirjaa, toimittajina Kai Linell, Sari Savikko, Hanna Pukila-Toivonen.

Hannu SALMI on yleisen historian dosentti ja kulttuurihistorian professori Turun yliopistossa. Salmi on palkittu Suomen tietokirjailijain ry:n tietokirjapalkinnolla 2013.
SAMU NYSTRÖM on Suomen ja Pohjoismaiden historian dosentti Helsingin yliopistossa ja tietokirjailija.

1640 KANSALLIS KIRJASTO
Teoksen upea kuvitus on kansallisten arkistojemme aarteita. Pääosa kuvituksesta on koottu Kansalliskirjaston kätöistä.

AMANTTA | SUOMALAISIA SEURATEOKSIA VUODESTA 1990 | WWW.AMANTTA.FI | INFO@AMANTTA.FI | 02 7489500

Suomalaisen tiedustelun rohkeat ratkaisut Vaaran vuosina

Ville Kaarnakarinen operaatio-sarjan viimeisin teos, Operaatio, on sarjan suoraviivaisin. Sekin taustoittaa ja rakentaa juonen kehitystä laaja-alaisesti, mutta ei niin monipolvisesti kuin aiemmissa Kaarnakarinen sotatrilloissa. Ehkä se johtuu, että kirjan kuva rauhanajan tapahtumia – joskin Suomen vaaran vuosina 1940-luvun lopulla. Suomalainen tiedustelu joutui tekemään rohkeita ratkaisuja pystyäkseen suorittamaan tarpeellisen tiedustelun silloinkin, kun se oli kiellettyä.

Lukijaa Operaatio Polarin tapahtumakaaren selkeä eteneminen kohti loppuratkaisua helpottaa, mutta jatkuva jännitys ja yllätyksellisyys pitävät vastavuoroisesti sivuja ahmivan lukijan pihdeissä. Verellä ei tässä kirjassa mässäillä!

Kaarnakarinen on tyyliin uskollinen. Hänellä on il-

miömäinen taito kertomuksen edetessä pitää lukijaa matkassa ja silti pihdata, pimitää siinä hetkessä se kaikkein olennaisin tieto. Asia tietysti aina paljastuvat vähän kerrallaan, kunnes on jo taas ahmittava kirjaa eteenpäin uusien juonenkänteiden selvittämiseksi. Lukijaa ei saa Operaatio Polaristakaan rauhaa, ennen kuin se on läpi luettu! Tyypillistä Kaarnakarina!

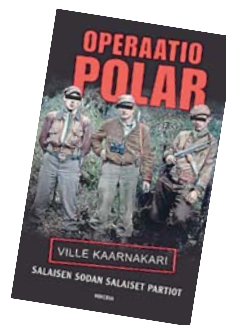
En voi olla ihmettelemättä Ville Kaarnakarinen kykyä yhdistää historiaa ja laukkaa vaa luovaa mielikuvitusta paketiksi, joka suuruudenhulluudesta huolimatta voisi olla totta. Pienetkin yksityiskohdat sikarin merkistä aina kolmannen maailmansodan syttymisen vaaraan ovat tutkittuja, mietittyjä ja uskottavia, ainakin kirjan sisältöön sopivia.

Operaatio Polar on paitsi kuvausta suomalaisesta kau-

kopartiotaitojen hyväksikäytöstä rauhanajan tiedustelussa, se on myös muistutus siitä, miten pienistä asioista maailmanhistorian kulku on saattanut olla kiinni.

Kirjan sisältöä ja juonen kehittelyä tietoni eivät riitä kyseenalaistamaan. Silti olisin kaivannut koko kirjan läpi mukana olleen sisäpiirikommunistin ja hänen toimiksiantajiensa touhuista tarkempaa taustoitusta. Eli sen verran olisin alussa kaipaamaan monipolvisuutta halunnut enemmän.

Ihan lukijaa helpottavana pienenä taitoteknisenä viiteenä esitän, että samassa luovassa olevat hyppäykset toiseen asiaan tai tapahtumaan merkittäisiin selvemmin kuin ylimääräisenä tyhjänä rivinä. Sivunvaihtoihin sattuessaan ne jäävät huomamatta ja vaativat lukijalta vaivaa ymmärtää asiayhteyden muuttuminen.

Parhaimmat onnitelut Ville Kaarnakarille erittäin onnistuneesta kirjallisesta ajanvietteestä! Valitettavasti sen imu on niin voimakas, että lukunautinto jää aivan liian lyhyeksi; kirjan lukua kun ei voi keskeyttää kuin ylivoimaisista force majeure-tyistä!

Operaatio Polar – salaiset partiot salaisessa sodassa
Ville Kaarnakarinen
Minerva, 2016
Sidottu, 433 s.

Terho Ahonen

Haapajärven sotiemme veteraanien perinnehuone

SUOJALUKKO

Osoite:

Kauppakatu 19, 85800 Haapajärvi
Sisäänkäynti kunnan kulttuuritalon pihan puolelta.

Avoinnä sopimuksesta,
p. 044 4456 202 tai 0400 965 195

SUOMI JA SUOJELUS-KUNNAT 100 vuotta

Yhdistyksemme on tuottanut lähestyviä juhluvuosia varten hopeisia (92,5 %) suojeluskunta-aiheisia kalvosinnappeja. Tilaamamme erä on E-P:n, K-P:n, Raahan ja Oulun suojeluskuntapiirien väreissä, jotka olivat sinivalikoiset. Ne sopivat nykyäänkin itsenäisyytemme juhluvuoteen liittyen yleisesti monille käyttäjille muuallakin kuin Pohjanmaalla. Tuote on saatavissa myös kaikkien muiden alkuperäisten suojeluskuntapiirien väreissä. Varaa arvokas lahja itsenäisyyshistoriamme itsellesi, ystäväillesi tai yhteistyö- ja liikeymparillesi!

Tiedustelut ja tilaukset juhlatapio.levonen@gmail.com tai 0500 231 523.

Tutustu yhdistykseemme (www.slmuseontuki.fi).

SUOJELUSKUNTA- JA LOTTA SVÄRD
-MUSEON TUKI RY

HANNA Äiti vailla vertaa

Kirja kertoo sodan aikana porilaisen sotaleski Hanna Mäkinen elämästä (1902–1965). Pientila, peltoa kuusi hehtaaria, metsää 3 hehtaaria. Kolme lehmää ja hevonen sekä pari lammasta, sika ja kanoja. Seitsemän lasta, nuorin vielä syntymättä. Pappi tuo surusanoman: isä, puoliso Viljo Mäkinen, s. 3.12.1907, kaatui 9.7.1944 Äyräpäässä. Siinä eväät elämälle.

Miten mahdollon muuttuu mahdolliseksi, jopa hyväksi. Tämä kirja kertoo siitä. Kirjan on toimittanut nykyään Hal- sualla asuva Ilmo Mäkinen ja kustantajana Hanna Mäkinen lapset. Kirjan etukannen perhekuva on vuodelta 1957.

Kirjaa voi tiedustella Ilmo Mäkiseltä, puh. 0400 460 143.

Sinunkin apuasi tarvitaan

Veteraanien henkisen perinnön siirtäminen tuleville sukupolville on meidän kaikkien yhteinen asiaamme. Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös sodan koettelemuksista kertovaa esineistöä. Auta meitä kokoamaan Pietarsaaren kaupunginmuseon veteraanitilaan asuja, aseita, karttoja, kirjallisuutta, kirjeitä, valokuvia, kunniamerkkejä, lippuja, standaareja, viirejä, puhdetöitä, sotilaspasseja jne. Jotta veteraanitilalle asetetut toiveet toteutuvat. Mukana hankkeessa ovat Sotainvalidit, Rintamamiehet, Sotaveteraanit, Sotilaspojat, Reserviupseerit ja Reserviläiset.

Museo päivystää
joka keskiviikko klo 14–17

Pietarsaaren kaupunginmuseo,
Isokatu 4, puhelin 06–785 1111

VASA KRIGSVETERANMUSEUM
VAASAN SOTAVETERAANIMUSEO

Specialutställning 2016 Erikoisnäyttely
Krigsskadestånd till Sovjetunionen 1945–1952
Sotakorvaukset Neuvostoliitolle 1945–1952

Öppet – Avoinnä:

Ti–Fre/Ti–Pe 10–12 & 13–16,
Lö/La 10–14.

Guidning under öppethållningstider
Opastus aukioloaikoina

Fri entré – Vapaa sisäänpääsy

Grupper – Ryhmät:

Enligt överenskommelse –
Sopimuksen mukaan

t./p. (06) 312 9894

Kyrkoesplanaden 22, Källarvåningen
Kirkkopuistikko 22, Kellarikerros

Österbottens Försvarsgille –
Pohjanmaan Maanpuolustuskilta r.f.

Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistyksen opinto- ja tutustumismatka Helsinkiin

VLMPY:n perinteisiin kuuluu tehdä vuosittain tutustumismatka johonkin Puolustusvoimien yksikköön. Kohde on yleensä valittu niin, että matka voidaan toteuttaa yhden päivän aikana. Nyt tavoitetasoa nostettiin tekemällä kahden päivän matka Helsinkiin, pääkohteena Maanpuolustuskorkeakoulu ja sen eri toiminnot. Puheenjohtaja Martti Eurola näki tämän mahdolliseksi, koska Pohjanmaan aluetoimiston päälliköllä, everstiluutnantti Mika Piiriosella on monivuotinen palvelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa ja hän oli halukas vastaamaan vierailuohjelman suunnittelusta ja käytännön järjestelyistä. Matka toteutettiin 7.-8.9.2016.

Matkustus varhaisjunalla Helsinkiin ja välitön siirtyminen Puolustusvoimien kuljetuksella Santahaminaan toivat 12 hengen ryhmämme klo 10:ksi Maanpuolustuskorkeakouluun. Korkeakoulun esittely tapahtui Ritaritalon Perinnehuoneessa, jossa hallintojohtaja, eversti Harri Niskanen esitteli kattavasti korkeakoulua ja sen eri toimintoja.

Oli mielenkiintoista kuulla, miten Maanpuolustuskorkeakoulusta on tullut yliopisto maamme 15 tiede- ja taideyliopiston joukkoon. Korkeakoulun tehtävät ovat opetus, tutkimus ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen kuten muillakin yliopistoilla. Suoritettavat kandidaatin, maisterin ja tohtorin tutkinnot noudattavat niin ikään yleistä Bolognan sopimukseen perustuvaa rakennetta. Suoritustavassa on toki

Siirtyminen Santahaminasta Suomenlinnaan tapahtui vauhdikkaasti raikkaassa meri-ilmastossa. Kuvassa Alpo Koivuniemi (selin), Martti Eurola, aluetoimiston päällikkö evl. Mika Piirinen ja Mauri Volama.

eroja: sotatieteissä korkeakouluopiskelu ja upseerityö vuorottelevat. Tutkintojen suoritus etenee seuraavasti: kolmevuotinen sotatieteiden kandidaatin tutkinto, neljä vuotta palvelua luutnanttina, kaksivuotinen maisterin tutkinto, 4-6 vuotta palvelua kapteenina, jonka jälkeen on mahdollisuus jatkaa opintoja osallistumalla esiupseerikurssille tai suorittaa esikuntaupseerin tutkinto ja edetä upseerin uralla. Tohtorin tutkinnon suorittaminen on mahdollista maistereille, myös muun kuin sotatieteellisen perustutkinnon suorittaneille ja siviileille.

Tutkimustyö on Puolustusvoimissa mittavaa. Sitä tehdään kuitenkin pääosin

Sukellusvene Vesikko on erittäin suosittu tutustumiskohde.

erikoistuneissa tutkimuslaitoksissa, joten tutkimus ei ole MPKK:ssa niin merkittävää roolissa kuin tiede- ja korkeakouluissa. Erityisesti ulkopuolisella rahoituksella

tehtävässä tutkimuksessa olisi hallintojohtajan mukaan kehitettävää, tutkimus tehdään nykyään pääosin budjettirahoituksella.

Puolustusvoimat ovat

2000-luvulla kansainvälistyneet merkittävästi. Tämä näkyy vahvasti myös MPKK:n toiminnassa. Eriyisesti jatkokoulutuksessa järjestetään säännöllisesti kansainvälisiä seminaareja ja kursseja. MPKK:lla onkin ainoana organisaationa maailmassa oikeus järjestää YK- ja Nato-sertifioituja kursseja. Vierailupäivänämme kansainvälisyys näkyi mm. noin 20 ulkomaisen lipun lippurivistönä koulusrakennuksen ulkopuolella.

Lounaan jälkeen tututtiin Mika Piirösen johtamalla kävelykierroksella korkeakoulukampukseen. Huomiota herättivät vanha historiallinen ympäristö, luonnonkaunis merellinen sijainti ja monipuoliset liikuntamahdollisuudet niin sisä- kuin ulkotiloissakin. Vierailun ajaksi osuneet kauniit kesäiset päivät korostivat ulkoilurapeaman virkistävyttä. Vierailun lopuksi saimme kuulla vielä opiskelijan näkökulman

upseeriopintoihin. Toisen vuosikurssin (kurssi 102) kadetti Sampo Niinimaa kertoi mm. MPKK:ssa opiskelevan huomattavista sosiaalisista etuuksista: ilmaiset asunto ja ruoka, vaatehuolto, matkat kotiin sekä 550 €:n kuu-kausiraha. Opiskelu on sitten vastavuoroisesti tiivistä ja jatkuvaa läsnäoloa vaativaa.

Ensimmäisen päivän päätteksi siirryttiin Puolustusvoimien nopealla yhteysveneellä Suomenlinnaan, jossa olivat vuorossa kiertokäynti ja sukellusvene Vesikkoon tutustuminen. Vesikko on osa Sotamuseota, jota nykyisin hallinnoi Maanpuolustuskorkeakoulu. Ulkoa ehostettu Vesikko ja sen ahtaat sisätilat herättivät sekä ihastusta että ihmettelyä. Oppaalta saimme vielä yksityiskohtaista tietoa sekä Vesikosta että Suomen sotien aikaisesta sukellusveneläivueesta yleisestikin. Paluu kaupunkiin Suomenlinnan lautalla päätti ensimmäisen päivän ohjelman.

Toisen päivän alkajaisiksi tutustuttiin valtakunnallisten maanpuolustuskurssien järjestämiseen Kruunuhaan Maneesissa. Kurssien johtaja, isokyröläislähtöinen eversti Mika Kalliomaa kertoi valtakunnallisten maanpuolustuskurssien historiasta (v. 1961 lähtien, kurssi 218 alkamassa), kurssien yleisistä kokonaisturvallisuustavoitteista, sisällöllisistä pääkohdista sekä erilaisista toteutusmuodoista. Jo lähes 8800 henkilöä on osallistunut kurseille, näistä valtaosa, 88 %, on ollut siviilejä. Eversti Kalliomaa toi esiin myös alueellisten kurssien merkityksen turvallisuustietoisuuden lisääjänä ja niille osallistuneiden suuren määrän.

Päivän toinen kohde oli Kaivopuistossa sijaitseva Mannerheim-museo. Marsalkan kotina vuosikymmenet palvellut, alkuperäisessä asussaan huonekaluineen, taide- ja koriste-esineineen sekä Mannerheimin henkilökohtaisine tavaroineen (lahjat, kunniamerkit ym.) säilytetty museo on ainutlaatuinen maamme historian merkittävimmistä henkilöistä kertova kokonaisuus. Museo tekee lähtemättömän vaikutuksen niin siellä ensimmäistä kertaa vierailevaan kuin uusintakävijäänkin.

Me mukana olleet haluamme lausua parhaat kiitokset yhdistyksen johdolle hienojen vierailukohteiden löy-

Pohjolan valkean kaupungin, Helsingin arvokkaimpia ja upeimpia rakennuksia mereltä katsottuna.

Maanpuolustuskurssien johtaja eversti Mika Kallio-maa.

Vesikon konehuone.

"Punkat" ovat kapeat ja lyhyet sekä ahtaissa tiloissa.

Vesikon aseistuksen kolme torpedoputkea.

tämisestä, Mika Piirioiselle vielä erityisesti ohjelman sotilaallisen järjestelmällisistä ja täsmällisistä toteutuksesta ja vierailukohteiden isäntä laitostensa informatiivisista esittelyistä (puheenjohtaja Martti Eurola luovutti eversteille Harri Niskanen ja Mika Kalliomaa käynti-

pöytästandaarit kiitokseksi mahdollisuudesta tutustua esiteltäviin kohteisiin). Ja kun koko kesän oikkuillut sää heittäytyi vielä hyvin kesäiseksi koko matkan ajaksi, niin olisiko onnistuneempaa matkaa ollutkaan mahdollista toteuttaa.

Ilkka Virtanen (teksti)
Raimo Latvala (kuvat)

Vanhan kiväärinluodin arvoitus

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta r.f.:n ylläpitämä Vaasan Sotaveteraanimuseo – Krigsveteranmuseum i Vasa on saanut kokoelmiensa perusrungon Vasa Krigsveterandistrikt – Vaasan Sotaveteraanipiiri r.f.:n alueen sotaveteraanien 1980-luvulla aloittaman systemaattisen sotilas- ja sotamateriaalin keruun tuloksena. Veteraanien ikääntymisestä ja heidän lukumääränsä vähenemisestä huolimatta sotiemme materiaalia tarjotaan edelleen museon kokoelmiin. Nyt asialla ovat ensisijaisesti sotaveteraanien omaiset ja muut jälkeläiset. Aineistoa saadaan myös militarian harrastajien toimesta.

Museoesineen kiinnostavuuden lähde on moninainen. Kyseessä voi olla esine, joka tyypillisyytensä takia täyttyy erikoismuseossa olla. Sotaveteraanimuseossa tällaisia ovat esimerkiksi "Pystykorva"-kivääri tai Suomi-konepistooli. Esine voi myös olla hyvin harvinainen tai suorastaan uniikki. Vaasan Sotaveteraanimuseossa eräs tällainen on kahden kaskislaisen neidin kaatuneen vapaussoturin hautajaisia varten keväällä 1918 ompelema Suomen lippuna käytetty Leijonaliippu, Siniristiliippua ei ollut vielä vahvistettu Suomen lipuksi. Kiinnostavuutta esineelle voi tulla myös sitä kautta, kenelle se on aikanaan kuullut tai missä sitä on käytetty tai mikä tarina esineeseen yleensä liittyy.

Syksyllä 2015 museoon tuotiin puupilke ("klapi"), joka oli vielä halkaistu kahdella. Osat irrotettaessa pilkkeen sisältä paljastui ehyt kuparivaippainen kiväärinluoti. Puu luodin ympärillä oli lähes ehyttä ja tervettä. Kuvassa pilke on halkaistuna. Toisessa puolikkaassa on luodin kärkiosa näkyvissä ja toisessa sen synnyttämä kolo puussa. Miten ihmeessä luoti oli voinut joutua puun sisään ja milloin? Pilkkeen museoon toimittanut vaasalainen Jyrki Rapo kertoi luodin löytymisestä seuraavan tarinan.

Lähellä Vaasan ydinkeskustaa Onkilahden ja Vanhan hautausmaan välisessä metsikössä suoritettiin v. 2003 metsänomaisen puiston rai-vaustöitä. Osana työtä kaadettiin suuri kelottunut kuusi läheltä hautausmaan reunaa. Kuusi oli syytä kaataa, koska se sijaitsi varsin lähellä hau-

Osasuurennos luodin kärkiosasta.

tausmaasta ulos työntyvällä graniittiaidan ympäröimällä tasanteella sijaitsevaa Vapaussodan muistomerkkiä ja Vapaussodassa kaatuneiden hautoja. Kaatuessaan länsituulten mukana kuusi olisi todennäköisesti kaatunut muistomerkkin päälle ja hautoja. Vapaussodan muistomerkkiä esittävässä kuvassa näkyy kuusi, jonka vierestä tuo kelottunut kuusi kaadettiin.

Rapo kertoi hankkineensa kaadetun kuusen saunapilkkeen. Viimeisiä pöllejä syksyllä 2015 pilkkekoossaan hän havaitsi tuon luodin sisältävän pilkkeen. Tässä vaiheessa ei ollut enää yhtään kokonaista pölleä jäljellä, mistä olisi voinut määrittää kuusen iän. Myös kasvupaikalla jäljellä oleva kanto (kuva!) on nyt jo niin laho, että iän määrittäminen onnistui. Kelottuneen kuusen koosta on kuitenkin pääteltävissä, että kuusi on saattanut olla lähemmäs 100 vuoden ikäinen sitä kaadettaessa. Pilkkeen lustoista nähdään, että luoti on joutunut kuuseen sen ollessa varsin nuori, sillä luoti on ollut aivan

rungon ytimessä. Milloin ja kenen toimesta luoti on kuuseen joutunut?

Vapaussodan muistomerkki on pystytetty v. 1920. Tällöin hautausmaa on ainakin tuon uloketasanteen verran

laajentunut Onkilahden suuntaan. Ei tunnu todennäköiseltä, että hautausmaan laajennuksen ja muistomerkkin valmistumisen jälkeen kivääreillä olisi ammuttu näin lähellä hautausmaata. Toisaalta viime vuosisadan alkuvuosikymmeninä Vaasan varuskunta oli miehittetty venäläisillä sotilailla ja vapaaehtoiset suojeluskunnat tekivät tuloaan. Ei ole lainkaan mahdotonta, että jompikumpi näistä aseellisista joukoista olisi harrastanut tarkkuusammuntaa alueella ja yksi luodeista olisi osunut nuoreen kuuseen ja koteloitunut kuusen kasvaessa sen sisään. Voi siis perustellusti ajatella, kyseinen luoti on ollut puukotelossaan noin 100 vuoden ajan.

Ilkka Virtanen

Luodin sisältävä pilke halkaistuna.

Luodin sisältäneen kuusen lahoava kanto. Takana oleva puu on muistomerkkikuvassa näkyvä kuusi.

Vapaussotureiden sankarihaudat ja Vapaussodan muistomerkki Vaasan Vanhalla hautausmaalla. Kaadettu kuusi kasvoi taustalla näkyvän kuusen vieressä.

Sotaorpojen Pielisen matka 14.–17.6.

Perinteeksi noussut sotaorpojen jokavuotiselle kesämatkaan lähdettiin tiistaina 14.6., ensimmäiset nousivat liikennöitsijä Ahon kyytiin Kokkolassa. Matkan varrella poimittiin matkalaisia Kaustiselta, Vetelistä, Alajärveltä ja viimeiset Kyyjärveltä. Täältä matkamme jatkui sinistä tietä pitkin Viitasaaren kautta kohti Pielavettä.

Pielaveden Lepikon torpassa tutustuimme Urho Kaleva Kekkonen (1900-1986) syntymäkotiin kauniissa vanhassa miljöössä. Osa väestä kävi nauttimassa munkkikahvit viereisessä kahvilassa.

Lepikon torppa Pielavedellä on presidentti Urho Kekkosen syntymäkoti. Torppa muodostettiin 1800-luvun puolivälissä jolloin se oli Suomen silloisen suuriruhtinaskunnan 73 000 torppasta. Presidentti Kekkosen isä Juho Kekkonen hankki asumisoikeuden torppaan keuhkotalvella 1900 ja muutti kesällä vaimonsa Emilian kanssa Mikkelistä Pielavedelle. Samana vuonna syntyi syyskuun 3. päivänä perheen esikoispoika, joka sai kasteessa nimekseen Urho Kaleva. Kekkoset asuivat Lepikon torppassa vuoden 1906 loppupuolelle, jonka jälkeen he muuttivat ensin Kuopioon ja sieltä Lapinlahden, Iisalmen ja lopulta vuonna 1911 Kajaaniin. Museoksi Lepikon torppa avattiin Kekkosen syntymäpäivänä 3.9.1966.

Wäärnin pappila Lapinlahdella, jossa oli keittolou-
naan aika. Wäärnin pappila
on huolella ja rakkaudella
kunnostettu pappilamiljö-
ö ja kirjailija Juhani Brofeltin
myöh. Ahon syntymäpai-
kaksi. Marraskuussa vu-
onna 2008 avasivat kirjailija
Minna Kettunen ja musiik-
ko Jarkka Rissanen Wäär-
nin papin kilttuurin ja
kokoontumisen paikaksi.
Ruokailun jälkeen siirrym-
me kesällä vuonna 1974
avattuun Emil Halosen mu-
seoon, joka sijaitsi vanhas-
sa papin kivilavetassa.
Täällä saimme Eija oppaan
kera nähdä veljesten ku-
vanveistäjä Emil Halosen
(1875-1950) ja taidevalaja
Elmää ja Halosen (1885-1965)
luomaa ja taiteellista tuotan-
toa sekä Lapinlahti-Seuran
kotiseutukoelmia. Tu-
neiston Emil Halosen veiste-
on Kuopiossa Minna Can-
tin patsas vuodelta 1937 ja
Arttu Halosen aikaansaama
Lapinlahden sankari-patsas
vuodelta 1920, johon lisä-
ttiin patsaan toiselle puolelle
reliefi viime sotien jälkeen
vuonna 1947.

Nilsin Tahkolla yövyimme Syvärin Tahkolahden rannalla hotelli Tahkovoorella, syvyyttäkin Syvärillä on lähes 30 metriä. Kauniin kesäisen päivän päätteeksi nautimme noutopöydästä maittavan illallisen. Tahkon aluetta koko ajan kehitetään, kesäisin tekemistä riittää, voit pelata mm golfia, frisbeegolfia, tennistä, patikoida.

Sankarihautausmaalla on 108 sankarivainajan hautausta (lisäksi 5 sankarivainajaa on haudattu perheautoihin) ja sankarivainajien muistoksi on tehty vaikuttava patsas ”Isänmaan puolesta”. Patsaan on suunnitellut taiteilija kaustilaissyntyinen Ilmari Wirkkala (1890–1973) ja se paljastettiin 3.11.1957.

on säilynyt tähän päivään asti, vanhassa masuunirakennuksessa on tämä päivänä tehtaanmuseo. Museossa on neljä näytelykerrosta, jotka kertovat ruukin tuotannosta, raudan valmistuksesta sekä koko tehdasyhteisön historiasta.

Juankoskelta matka jatkui Kaavin kautta Outokummun kaupunkiin. Ennen kaivoksen tutustumista söimme kolmen kalan keittoa ravintola Wanhassa Kaivoksella.

Ravintola toimii tiilirakenteisessa, entisessä teollisuustiloissa, tilat on sisustettu vanhaa kunnioittaen, historiaa on aistittavissa rosoisissa seinissä ja perinteisissä ristikkoikkunoissa. Tunnelmaa täydensi hyvä ruoka omasta keittiöstä ja erittäin hienosta palvelusta. Tähän ravintolaan kannattaa poiketa toistekin.

Outokummun vanhalla kaivoksella pääsimme tutustumaan entsijaan kaivostyöhön sekä nykyaikaiseen kaivosteknologiaan ainutlaatuisessa ja kiehtovassa miljöössä. Kuljimme museutunnelissa kahdeksan asteen lämmössä ja tarkastelimme kaivosmuseon näyttelyitä kahden tunnin ajan oppaamme Kari Moilaisen johdolla. Karin johdolla saimme kokea ”työpäivää kaivoksessa” ja nähdä ”vanhat kaivoskoneet” sekä ”maan arteekt näyttelyn” . Outokummun kaivos oli suomen ensimmäisiä kaivoksia silloisessa Kuusjärven pitäjässä ja se tuotti vuosina 1910-1989 mm kuparimalmista ja rikastetta. Vanhan kaivoksen toiminta Keretissä alkoi vuonna 1954 ja jatkui toiminnan loppuun asti vuoteen 1989. Keretin kaivoksessa oli toiminnan aikana noin 500 kilometrin mittainen kaivoskylväverkosto. Parhaimmillaan kaivos työllisti 1950 luvulla lähes 1 200 henkilöä. Kaivosmuseo on toiminut alueella vuodesta 1982.

Toisen yön vietimme Joensuun Pielisjoen varrella

hotelli Kimmelissä. Meitä odotti ennen illallista hotellin aulassa Kaatuneitten Omais-
ten Liiton varapuheenjohtaja,
rovasti Aune-Inkeri Keijon-
en Liperistä ja Joensuu-
seurakuntayhtymän vasta-
valitus kanttori Matti Tur-
nen, jotka toivottivat meidät
kädestä pitäen tervetulleek-
si Joensuuhun. Maittava il-
lallinen nautittiin pellavan
liinoilla kauniisti katettujen
pöytien ääressä, kynttilöiden
palaessa. Tämän jälkeen läh-
dimme Joensuun evankelis-
luterilaiselle hautausmaalle,
jossa sotaorvot kaustislainen
Juusa Järvelä ja vaasalainen
Juussa syntynyt Ralli Lund-
gren laskivat kukkas-
et san-
karivainajien muistomerkil-
le. Joensuun muistomerkki
"Ikuisuutta kohti" paljaste-
ttiin kesällä 1953 ja se on ku-
vanveistäjä Armas Tirosen
suunnitelmaa. Joensuun val-
takunnalliselle hautausmaal-
le on haudattu tai siunattu
kentälle jääneenä 888 san-
karivainajaa. Kukan laskun
jälkeen rovasti Aune-Inkeri
Keijonen piti pienen pu-
heen ja kanttori Matti Tur-
nen lauloi ja säesti kitaralla.
Ristinkappelissa Matti lauloi
ja esitti mahtavaa urkumu-
siikkia lopuksi Aune-Inkeri
piti iltahartauden ja siunasi
meidän loppumatkan.

Kolmantena päivänä matkamme jatkui kohti itää, Ilomantsin Hattuvaaraan. Hattuvaara on tunnettu ortodoksikylänä ja sotapahtumien sotänäyttämönä sekä kylässä asuneista runonlaulajista. Kävimme en-

sin tutustumassa oppaamme Kauko Puruskaisen johdolla tsasounaan, joka on koko läntisen Euroopan vanhin karjalaista arkkitehtuuria edustava kyläkappeli vuodelta 1792. Kappelin praasniekkaa vietetään vuosittain Pyhien Apostolien Pietarin ja Paavalin päivänä 29. kesäkuuta. Tsasounan suuret ikonit on maalattu 1800-luvun lopussa ja tuotu Terijoelta. Tsasouna käynnin jälkeen, siirryimme tien toiselle puolella olevaan vuonna 1988 valmistuneeseen Taistelijan Taloon, joka on kunnianosoitus sotiemme veteraaneille ja myös miehille ja naisille, jotka pelastivat Suomen itsenäisyyden ja jälleenrakensivat maan. Talon perusnäyttelyssä kerrotaan sota-ajasta Suomessa, pääpaino on Ilomantsin ja erityisesti kesän 1944 tapahtumissa. Näyttely koostuu sodanaikaisista valokuvista ja niihin liittyvistä kertomuksista. Taloa isännöi oman kylän mies, oppaamme Kauko Puruskainen ja täällä nautimme isännän tarjoamaan kentälounasta hernerokkaa. Taistelijan Talon kesäkuukausina auki joka päivä toukokuun alusta syyskuun viimeiseen päivään.

Hattuvaarassa on myös Pampalon kultakaivos, joka on toiminut vuodesta 2011 ja Virmajärvellä saareissa sijaitsee Suomen ja manner-EU:n itäisin piste.

Hattuvaarasta ajoimme Lieksaan funkkistyyliiseen Timitrin Linaan täytekakukahveille, joka sijaitsee Lieksanjoen rannalla Piellisen suulla. Timitrin Linassa on Rukajärvi-keskus ja Timitra Hostelli, joka tarjoaa majoitusta, ruokapalveluita ja muita aktiviteetteja. Rakennuksessa toimi alkuun Lieksan rajakomppania myöhemmin Lieksan rajavartioalueen kasarmi vuosina 1935-1996. Sotahistoriaan voi tutustua Rukajärvi-keskukseen, jossa saimme kuulla Rukajärven historiasta oppaamme Reijo Kortelaisen johdolla. Vuosina 1941-1944 taisteli Rukajärven suunnalla nykyisessä Venäjän Itä-Karjalassa tuhansia suomalaisia 14. divisioonan riveissä. Keskuksesta voi tutustua veteraanien rintamalla valmistamia puhdetyöesineitä

ja taideteoksia, veteraanien luovuttamia valokuvia on lähes 7 000 kappaletta sekä voi saada yksityiskohtaiset tiedot Rukajärvellä kaatuneista 2 750 sotilasta.

Ainutlaatuisia puutaidetta saimme nähdä oppaan Riian johdolla Lieksan Vuonisjärven Paaterissa, jossa on kuvanveistäjä Eva Ryytäsen (1915-2001) ja hänen miehensä maanviljelijä Paavon (1914-2002) taiteilijakoti, ateljee ja Paaterin kirkko. Kesällä vuonna 1991 valmistunut Paaterin honkakirkko on Evan taiteilijauran teoksista mittavin. Vuosien varrella Paaterissa valmistui noin 500 teosta, professorin arvonimen Eva sai vuonna 1998. Ateljeen pihalla on Ryytäsen hautamuistomerkki. Nykyään Paaterin honkakirkko on vuokrattavissa yksityistilaisuuksiin ympäri vuoden.

Viimeisen yön vietimme Kolilla, joka valittiin vuonna 2013 vuoden retkikohteeksi. Suomen viidenneksi suurin järvi Pielinen, metsäiset maisemat, saaret sekä Kolin vaarojen jylhät piirteet tarjoavat suomalaisuuden suosiokimaisen. Lähialueella toimiva Kolin kansallispuisto on toiminut jo 25 vuotta.

Neljäntenä eli matkan viimeisenä päivänä matkamme jatkui Polvijärven ja Outokummun kautta Kuopion torille, jossa saimme nauttia musiikin sekoitusta - Aasiaa ja Eurooppaa, olihan kyseessä Kuopio Tanssii ja Soi tapahtuma. Vuosittainen Kuopio Tanssii ja Soi tapahtuma on vietetty vuodesta 1970 ja kestää viikon verran. Vuonna 1902 valmistunut arkkitehti J.V.Strömbergin suunnittelema kauppahalli jugendrakennus on kuopiolaisien ylpeys. Ulkoseinien koristeissa esiintyvät lukuisat tutut eläinhahmot. Kauppahallissa oli meillä mahdollisuus ostaa kesäviemiseksi kotia riittoisa kalakukko ja juoda kunnan kahvit Burtsovin kahvipöydästä herkkujen pullien kera. Torilta ostimme kesäisiä tuotteita kuten lähialueen tomaatteja, kurkkuja ja tietenkin suomenjokisten mansikoita päivän hintaan.

Kuopiosta jatkoimme matkaa kohti Tervoa, jossa kävimme syömässä ravintola

Joensuun vuonna 1953 palajstuneen sankaripatsaan edessä rovasti Aune-Inkeri Keijonen ja Joensuun seurayhtymän tuore kanttori Matti Turunen.

Lohimaassa keittolounaan. Lohimaan matkailukeskuksen yrittäjänä vuodesta 2013 toiminut Aki Siren toivotti meidät tervetulleeksi syömään ja kertoi alueen uusista rakennuksista hotellistaan ja tulevaisuuden suunnitelmista, kuulemma paikka on Pohjan hienoin kalastuspaikka! Ravintolan pääsalista olivat upeat maisemat ulos, jättikokoisesta terassilta saimme ihailaa kauden musiikkia Äyskoskea. Äyskoski sijaitsee Tervon taajamasta noin kymmenen kilometriä pohjoiseen järven rannalla ja Rasvangan välissä. Äyskosken luontaisia saalislajeja ovat taimen, harjus ja siika. Sallittuja kalastusmenetelmiä ovat heitto- ja perhokalastus.

Matkan viimeisenä kohteena oli Kannonkosken kirkko. Kannonkosken kunta sijaitsee sinisen tien varrella Keski-Suomen pohjoisosassa, kirkon historiasta kertoi Saarijärven seurakunnan kappalainen Mika Kempainen. Kappalainen kertoi seurakunnan ja kirkon historiasta. Kannonkosken valkormisen kirkon on suunnitellut arkkitehtipariskunta Pauli (1900-1935) ja Märta Blomstedt (1899-1982), kirkko vihittiin käyttöön 19.6.1938. Puoliso Märta Blomstedt ja veli Aulis Blomstedt sekä Matti Lämnen saattoivat kirkon suunnittelutyön loppuun asti. Kirkko on ainutlaatuinen arvokas muistomerkki 1930-luvun rakennustyylistä Suomessa. Valkoiseksi rapattu tiili- ja betonikirkko edustaa maamme kirkkoarkkitehtuurin varhaisinta funktionalismia. Istumapaikkoja kirkossa on 350 hengelle. Kirkossa ei ole alttaritaulua mutta sen korvaa saarijärveläisen Hannes Autereen

(1888-1967) suunnittelema puukrusifiksi "Jeesus kristillä". Talvisodan 1939-1940 aikana Valamolaiset evakuoitiin sekä muuta karjalaisväestöä sijoitettiin Kannonkoskelle sekä sen lähikuntiin. Hautausmaalla ovat saaneet viimeisen leposijansa myös

vanhan Valamon 27 munkkiveljeä ja 2 nunnaa. Tänä päivänä Kannonkosken kappeliseurakunta kuuluu Saarijärven seurakuntaan. Matkan aikana sää suosi meitä, joten suuret kiitokset kaikille mukana olleille ja tervetuloa seuraavalle mat-

kalle ensi kesänä, jolloin matka suuntautuu pääkaupunkiseudulle.

Tommi Sinko,
Kalajoki
Pohjanmaan Sotavot
ry:n sihteeri

Ilomantsin Hattuvaara: Taistelijan talon ruokailuhetki, vasemmalla oppaamme Kauko Puruskainen.

Rukajärvi-keskuksen oppaamme Reijo Kortelainen kertoo Rukajärven suunnan taisteluista.

Kuva Lapinlahden Wäärnin pappilasta.

Jääkärien jäljillä -matkalaiset Mitaun saksalaisella sotilashautausmaalla.

Pohjalaisjääkärien hautapaikoilla Latviassa

Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistyksen Etelä-Pohjanmaan osasto, Suomen Jääkärimuseon ystävät ja Korteesjärvi-seura järjestivät elokuussa matkan jääkärien jäljille Latviaan. Matkalla sivuttiin myös Viron itsenäisyystaisteluihin liittyviä asioita.

Oppaana toiminut Lasse Hekkala oli perusteellisesti ja tarkkaan selvittänyt sadan vuoden takaisia tapahtumia ja itärintamalla kaatuneiden ja menehtyneiden pohjalaisjääkärien vaiheita eri taisteluissa. Sanallista selvitystä täydensivät kartat.

Jääkärien jäljillä matkalaiset pysähtyivät laskemaan seppelien viidelle hautausmaalle tai muistomerkille. Juhlavuutta kunniakäynteihin toi JP 27:n Etelä-Pohjanmaan osaston puheenjohtajan Juhani Pasiin klarinettiesitykset.

Matkalla vierailtiin myös Latviassa Jelgavassa sijaitsevalla museoalueella, jossa kerrottiin ja havainnollistettiin latvialaisten taisteluja ensimmäisen maailmansodan aikana.

Matkalaiset pysähtyivät myös Junkers JU 88 pommitukseen JU 274:n muistomerkillä Salukratsissa sekä Pohjan Poikien sotamuistomerkillä Pajun kartanon luona Töllisten kunnassa. Pohjan Pojat, oli Viron va-

paussotaan vuonna 1919 osallistuneen toisen suomalaisen vapaaehtoisjoukon nimi. Pohjan Pojat olivat myös ainut suomalainen sotilasyksikkö, joka eteni Viron vapaussodassa Viron kansallisten rajojen ulkopuolelle. Viron historiasta ja itsenäistymisvaiheista matkalaisille kertoi ja opasti Mauri Jokela.

Gallinga kaipaisi kunnostusta

Hautausmaat ja muistomerkkien alueet olivat pääosin hyvin hoidettuja. Gallingan metsähautausmaa kaipaisi kuitenkin kunnostamista. Hautamuistomerkin kulmiin istutetuista neljästä kuusesta on jäljellä enää kaksi, nekin

ovat nykyisin varsin isokoisia. Alueelta on kaadettu metsää ja todennäköisesti siinä yhteydessä myös kaksi kuusta muistomerkkin ympäriltä on kaadettu. Alueelle johtava portti on myös rännistynyt.

Gallingan metsähautausmaalla olevassa muistokivessä on Misse-joella kaatuneiden lappajärveläisen Alfred Hyytisen, pietarsaarelaisen Max Kronqvistin ja korteesjärveläisen Ilmari Pahkajärven nimet. Alfred Hyytinen oli ensimmäinen kaatunut suomalainen jääkäri, hän kaatui 13. kesäkuuta 1916. Jääkäri Hyytinen oli hakemassa ruokaa ryhmälleen kentäkeittöiltä.

Vihollisen kranaatti iski noin kymmenen metrin päähän korsun suuaukosta, kun hän oli palaamassa korsulle ruokapakkeja molemmissa käsissään. Pakkeja suojelakseen hän vain kyykistyi, mutta se ei riittänyt. Tulinen kranaatti sirpale osui rinnan yläosaan ja muresi oikean olkapään. Hyytinen kannettiin paareilla sairastuvulle, jossa hän hetkeä myöhemmin kuoli.

Terveisiä loikkareilta

Jääkärijoukossa oli myös miehiä, joiden tarkoituksena oli loikata vihollisen puolelle. Muutamia loikkausta yrittäneitä saatiin kiinni, mutta jääkärit Hj. Vikström ja E. Tuominen onnistuivat loikkaamaan vihollisen puolelle. Loikkaajien jälkiterveiset entisille asetoverilleen olivat varsin murheelliset, vihollistykistö aloitti kesäkuun 25. päivän iltana ennen kokemattoman rajun ja aikaisempaa paljon tarkemmin aseisiin osuvan tykistökeskityksen, joka kesti kesketyksettä noin 40 minuuttia.

Keskityksen seurauksena menehtyi neljä miestä. Jääkäri Max Kronqvist kaatui vartiovuorollaan aseisiin, kolme muuta haavoittui. Haavoittuneista yksi oli lappajärveläinen Matti Ny-

känen. Nykänen haavoittui niin pahoin, että hän kuoli seuraavana päivänä, 26. kesäkuuta Skrabben kenttäsairaalassa verenvuotoon. Hänet on haudattu Skrabben sotilashautausmaalle.

Gallingan metsähautausmaalla olevassa muistokivessä kolmantena on korteesjärveläinen Ilmari Pahkajärven nimi. Pahkajärvi kuoli 15. elokuuta Missellä. Venäläisten tykistö ampuu tuolloin päivällä tavallista vilkkaammin toisen kompanian kaistaa. Ilmari Pahkajärvi oli ollut yöllä vartiossa ja vapaavuorollaan nukkui majoituskorsussa vartiosta olevan ryhmätoverinsa P. Heinrichsin laverilla. Sytytyessään rungoltaan vajaasti hajonnut ammus tuli läpi korsun katon suoraan Pahkajärven päähän. Hän kuoli lähes välittömästi. Pahkajärvi oli viimeinen Misse-joen asemassa kaatunut jääkäri.

Raippaluotolaisen Einar Otto Evert Myntin, yliviieskalaisen Emil Aleksander Kantolan ja vöyriläisen Viktor Kamis kaatuivat taisteluissa Riianlahdella. Heidän on haudattu Klappalmziemin sotilashautaan. Myntti ja Kantola kaatuivat 20. syyskuuta suojatessaan etuvartioston rakentamistöissä olleita pioneereja venäläisen partion hyökätessä.

Viktor Kamis haavoittui

tykistökeskityksessä ja kuoli saamiinsa vammoihin 15. marraskuuta.

Kalajokisen Jaakko Herman Mikkosen elämäntaival päättyi Aa-joella, jossa hän kaatui yksikkönsä joutuessa marssin aikana tykistökeskitykseen. Mikkonen haudattiin sotilashautausmaahan, joka sijaitsee Sumarak-nimisessä kylässä. Kylä hautausmaineen on kadonnut nykymaisemasta. Tietojen mukaan sotilashautausmaahan haudatut vainajat olisi siirretty toiseen hautausmaahan. Noin 3–4 kilometrin päässä sijaitsee Kalkkinimisen kylän lähellä oleva saksalaisten sotilashautausmaa. Tuolla Kalkkisten sotilashautausmaalla on Jaakko Mikkosen kivinen hautaristi, joka on tuotu Suomesta myöhemmin.

Erilaisia kohtaloita

Korteesjärveläisen Eljas Nestori Pellisen ja lapualaisen Sven Saarikosken viimeinen leposija on Mitaun saksalaisella sotilashautausmaalla. Erillistä muistokiveä kummankaan jääkäriin haudalla ei ole. Nestori Pellinen menehtyi Mittaun sotilassairaalassa 28. helmikuuta 1917. Hän oli mukana taisteluissa Misselloella, Riianlahdella ja Aa-joella. Hän ei kuitenkaan kaatunut taisteluissa, vaan

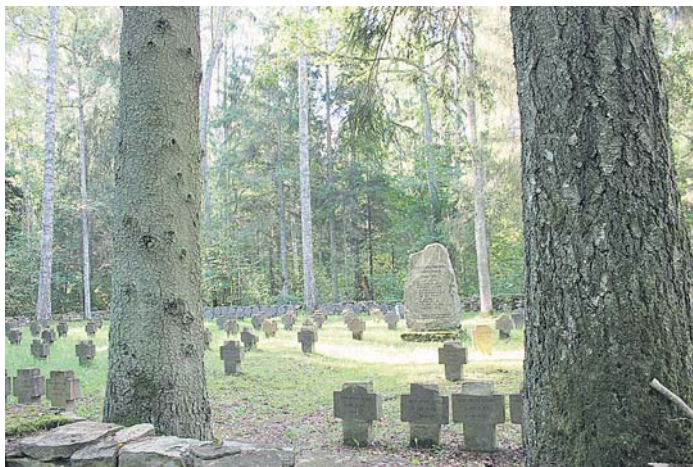
Kemerin kasallispuiston alue on Natura 2000-alueita. Alueella sijaitsevassa ulkoilmamuseossa on opastauluja, erilaisia rakennelmia ja rakennus, jossa kerrotaan latvialaisten taisteluista I maailmansodassa.

Riianlahden rannalla sijaitseva pohjoisin taistelupaikka, jossa jääkäreitä oli mukana. Paikka sijaitsee Kemerin kansallispuiston alueella. Alueella on hyvät opasteet ja maastoon on rakennettu polut ja siltoja liikkumisen helpottamiseksi.

Gallingan metsähautausmaalla olevassa hautamuistomerkillä on Alfred Hyytisen, Max Kronqvistin ja Ilmari Pakkajärven nimet. Gallingan metsähautausmaan alue kaipaisi kunnostusta.

Lähellä Kalkis-nimistä kylää sijaitsee I maailmansodan saksalaisten sotilaiden hautausmaa, jossa on myös Jaakko Mikkosen kivinen hautaristi. Latsche-purolla kaatunut Mikkonen haudattiin alun perin Sumarak-nimisen kylän sotilashautausmaahan, jota ei nykyään enää ole.

Matkan oppaana toimi Lasse Hokkala. Kuva Klappkalmziemin hautamuistomerkiltä.

sairastui umpisuolen tulehdukseen. Sairauden vuoksi hänet toimitettiin sotilas-sairaalaan, jossa seuraavana päivänä kuoli. Ilmeisesti Pellisellä oli myös pitkälle edennyt keuhkotauti.

Sven Saarikoski oli merimies, joka oli internoituna Saksassa maailmansodan alkaessa. Hän liittyi JP 27:n 1. komppaniaan syyskuussa 1915 ja osallistui taisteluihin Missojoella, Riianlahdella ja Aa-joen ensimmäiseen taisteluvaiheeseen. Saarikoski ehkä mietti mielellään, koituuko taisteluissa mukana olominen hyödyksi Suomen asialle, sillä pataljoonan seisossa Mitauussa Aa-joen jäällä lähtövalmiina toisen vaiheen taisteluihin 24. tammikuuta, kieltäytyi Saarikoski tottelemasta annettua käskyä.

Saarikoski ei ollut kapinotsijatyyppejä, eikä ollut osallistunut aikaisemmin pataljoonassa tapahtuneisiin rettelöinteihin. Suomalainen oberzugführer Ståhlberg komensi komppanian asentoon ja Saarikosken rintaman eteen. Oberzugführer kysyi kolmasti, ja kolmatta kysymystä tehosti esiin vedetty, ladattu pistooli ja ampu-

misuhkaus. Kun vastaus oli edelleen kielteinen, ampui oberzugführer kaksi laukausta ja Saarikoski vaipui jälle.

Saarikosken saama kohdeltu poikkesi kaikista aikaisemmista kieltäytymistapausten tuomitsemistapaustista. Usein kieltäytyvät passitettiin pidätettynä kasarnille. Sotaoikeus tutki myöhemmin Saarikosken tapauksen ja totesi sotaväen järjestyssääntöjen antavan esimiehelle mahdollisuuden kyseisen kaltaisen ratkaisun tekemiseen. Ståhlberg vapautettiin kaikista asiaan liittyvistä seuraamuksista. Toisenlaisia seuraamuksia asiasta Ståhlbergille kuitenkin oli. Monet suomalaiset jääkärit pitivät häntä murhaajana. Tämä vaikutti Ståhlbergin käyttäytymiseen sotilaana, hän muuttui uhkarohkeaksi ja mainitsi, että jos luodit edestä eivät tapa niin takaa tuleva sitten tappaa. Ståhlberg kaatui Joutsenon Karsturannassa 14. huhtikuuta 1918. Johtessaan hyökkäystä hän nousi kiven päälle tähyttämään ja sai luodin sydämeensä. Luoti tuli edestä.

Smardenin taistelu

Matkalaiset pysähtyivät myös Schmardenin taistelun muistomerkillä. Muistomerkki paljastettiin 25. heinäkuuta 2017 Jääkäripioneerien muistoksi 100 vuotta tapahtuman jälkeen.

Muistomerkillä pysähtymisen teki mielenkiintoinen se, että Lasse Hokkala osasi varsin elävästi kertoa sadan vuoden takaisista tapahtumista ja maisemasta osoittaa hyökkäyksen etenemiseen liittyviä seikkoja. Pioneerikomppanian kokonaistappiot taistelussa olivat kaksi kaatunutta ja yhdeksän haavoittunutta. Yksi haavoittuneista oli kortesjärveläinen Juho Kokkila.

Jääkärien jäljille -matka oli erittäin mielenkiintoinen ja matkalaiset antoivat tunnustusta matkan järjestelyistä.

Teksti perustuu Lasse Hokkalan opastukseen Jääkärien jäljillä -matkalla 13.–17.8.2016. Hokkalan käyttämiä tietolähteitä ovat olleet Matti Lauerman: Jääkäripataljoona 27 / 1966 sekä eri jääkäreiden sotapäiväkirjamerkinnot.

Marita Mattila

Suomen Jääkärimuseon näyttely uudistuu

Suomen Jääkärimuseossa

tehdään mittavaa näyttelyn uudistamista ja tilojen remontoitua. Museon ovet suljettiin kesäsesonin jälkeen ja ovet avataan yleisölle jälleen ensi keväänä. Uudistettu näyttely avataan lauantaina 22. huhtikuuta. Perinteinen jääkäriseminaari järjestetään Kortresjärvellä sun-

nuntaina 23. huhtikuuta.

Museo saa näyttelyn uudistuksen yhteydessä myös lisätilaa. Museon sisäankäynti tulee nyt kadun puolelle ja aulatiloihin rakennetaan tilaa kahviolle, museomyymälälle ja info-pisteelle. Uudistuksen suunnittelusta vastaa arkkitehti Jorma Keskiköinen.

Museon näyttelyn uudistamistyössä on mukana asiantuntijana Anne-Maj Salin. Salin on toiminut aikaisemmin Vaasassa Tikanojan taidekodin ja Kuntsin modernin taiteen museon intendenttinä sekä Punkaharjulla taidekeskus Retretin toimitusjohtajana.

Marita Mattila

Suomen Jääkärimuseon näyttely uudistetaan kokonaan. Museotyöntekijä Johanna Ojala on purkanut näyttelyä. Nykyinen näyttely on siirretty varastoon remontin tieltä.

Kunto ja kantti kohdallaan

Kilpailu käytiin 1.–3.7.2016 Vattajan ampuma- ja harjoitusalueella Kokkolan Lohtajalla. Kisaan osallistui 21 tiimiä, joista kuusi oli ulkomaisia, Sloveniasta, Sveitsistä, Virosta, Ukrainasta, Norjasta ja Italiasta.

Kansainvälisen kilpailun suunnittelu ja järjestäminen ei ole mikään pikkujuttu. Tarvitaan osaamista, kokemusta ja oikeita ihmisiä viemään läpi kolmipäiväinen kisa, jossa olosuhteet ovat luonnon armoilla, niin kuin ovat niissäkin tilanteissa, missä tarkka-ampuja toden tullen tarvitaan.

Valmistelut vievät oman aikansa

Kilpailu toteutettiin kahtena MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevana kurssina, Kilpailijat ja Tukitoiminta. Suunnittelu- ja toteutusvastuu oli Pohjanmaan Tarkka-ampujat (PohTa) ry:llä. Ratamestari, komentaja (evp) Pauli Salo oli saanut avukseen nelisenkymmentä toimitsijaa, ja kilpailun johtajana toimi kersantti (res) Ari Nurkkala.

Toimitsijat aloittivat kaikkien kahdeksan stagen (suorituspaikka) valmistelut heti perjantaina

Koska raskaat Jaster-maalilaitteet sijaitsivat jopa 1,5 km päässä rantadyneillä, mönkijä oli paras apuväline niiden kuljettamiseksi kohteeseen

Toimitsija kuvaa tehtävän, jonka jälkeen pari sopii omasta roolistaan ja suoritustavasta.

1.7.2016 puolenpäivän jälkeen. Maalilaitteistojen ja tarvikkeiden kuljetuksiin tarvittiin Vattajan harjoitusalueen raskaita kuorma-autoja ja myös toimitsijoiden omia ketterämpiä mönkijöitä pehmeillä hiekkadyneillä.

Briefing, kilpailupuhuttelu

Kaikki kilpailijat olivat saapuneet klo 19.00 mennessä paikalle, minkä jälkeen seurasi lipunnosto ja virallinen avajaistapahtuma paraatikentällä. Koska paikalla oli myös ulkomaisia osanottajia, heille järjestettiin oma englanninkielinen briefing, jonka Ari Nurkkala ja Pauli Salo vetivät tyylikkäästi läpi. Samat asiat, eli ensisijaisesti kaikki kilpailun aikana huomioitavat turvajärjestelyt ja aseenkäsittely olivat myös Suomi-kilpailijoiden aiheina.

Kilpailu alkaa, fysiikka heti koetuksella

Kilpailijoiden karsinta oli alkanut jo ilmoittautumisvaiheessa, sillä yli puolet halukkaista ei päässyt mukaan. Ensimmäisellä stagella kunnon mittarina toimi siirtävä vaihe tähytysasemalle. Kun kontataan ja ryömitään ylämäkeen lähes parisataa metriä, parhaimmat paikat saavat kovakuntoisimmat miehet. Tarkka-ampujien taistelunkestävyyttä testasivat paitsi helteinen ilma, niin myös tuhannet iholle pyrkivät hyttys ja paarmat. Eräs kilpailija osui onnettomuudekseen hietamuurahaisten pesän päälle, mutta paikkaa ei voinut enää vaihtaa, liikkuminen olisi huomattu ja pisteet olisivat tippuneet.

Lauantain urakka, kuusi stagea

Ratamestari Salo oli käyttänyt mielikuvitustaan laatiessaan tehtäviä eri suorituspaikoille. Kakkosella piti edetä suhteellisen avoimessa maastossa mahdollisimman läheltä vihollisen päämajaa ja tunnistaa sieltä yksityiskohtaisia tietoja tu-

lematta silti huomatuksi. Kolmosella avustettiin tiedusteluryhmän asiakirjojen kaappausta. Nelosella parin tähytystä joutui antamaan ensiapua ja sitomaan toimitsijan esittämän haavoittuneen, samaan aikaan kun ampuja jatkoi omaa tulitusta. Viitosella pari ampui tornista liikkuvaan kohteeseen, ja kuutosella testattiin ammunnan ja osumisen lisäksi tähytäjän ja ampujan keskinäistä kommunikointia ilman suoraa näköyhteyttä toisiinsa.

Stage 7, Houraatin ampumarata, taistelu rakennetulla alueella (TRA)

Ainoa Vattajan ulkopuolinen suorituspaikka sijaitsi n. 7 km päässä Houraatin ampumaradalla. Tehtävän mukaan piti tunkeutua sokkeloisen rakennukseen ja edetä siellä eri paikkoihin, joissa tähytämistä ja ampumista vaikeuttivat rajoitettu näkyvyys ja maalien erilainen merkkautapa. Tarkka-ampujan pitää pystyä sopeutumaan hyvin erilaisiin suorituspaikkoihin ja

MPK/Kokkolan Meripuolustajat ry:n m/s Halkokari saapui perjantaina puoliltaöin valvomaan kilpailun aikaista merialuetta Vattajanniemen edustalla.

Kilpailun johtaja Ari Nurkkala piti englanninkielisen turvaselvityksen ulkomaisille kilpailijapareille. Mitään ei saa jäädä epäselväksi, kun toimitaan tulivoimaisten aseiden kanssa.

Houraatin ampumaradalla sijaitsi stage 7, jossa punnittiin osaaminen TRA-taidoissa. Tässä italialaispari ampuu vuorotellen pressun rei'istä maastossa oleviin eri väreillä merkittyihin maaleihin. Nyt maastossa piti löytää radalle sijoitetut punaiset kohteet.

nopeasti muuttuviin tilanteisiin, paljastumatta ja oma toiminta suojaten. Kaikilla suorituspaikoilla rastivalvojat pisteyttivät myös tilanteessa vaadittavan naamioitumisen.

Luonnonvoimat puuttuivat kisan kulkuun

Lauantain iltapäiväkuurot myöhästyttivät toimintaa muutamilla suorituspaikoilla, mutta sunnuntaiamu valkeni niin vetisenä, että viimeisen stage 8:n ammunnan aloitusta Tarkastajanpakalla jouduttiin siirtämään lähes kahdella tunnilla. Onneksi kisan järjestäjät

olivat olleet sen verran kaukonäköisiä, että olivat ajattaneet ampu-matasolle paksun hakekerroksen, joka suojasi kilpailijoita enimmäkseen maakosteudelta.

Kauko-ohjattuja Jaster-maalilaitteita oli sijoitettu maastoon eri etäisyyksille 11 kpl, ja kauimmaisista niistä oli 1 460 metrin päässä. Vaikka sää oli seljennyt, vain kolme paria sai osumia tähän haasteelliseen maaliin.

Parhaat palkittiin, käyntikortteja vaihdettiin

Koko kolmipäiväisen kisan paras tarkka-ampujapari löytyi läheltä,

Ympäri Suomea saapuneista kilpailun toimitsijoista suurimmalla osalla oli MPK-tausta. Tehtävästä teki haastavan myös kielitaitovaatimus, sillä mm. kaikille ulkomaisille kilpailijoille piti jokaisella rastilla selvittää kulloinkin tehtävä englanniksi.

Kalajoelta. Hylkeenpyynnissäkin kunnostautuneet ja tarkkuuttaan hioneet Juha Vierimaa ja Olli Pirkola veivät potin tuloksella 329 pistettä. Toiseksi sijoittui viime vuoden voittajapari Tuomas Laitila ja Ari Kaperi 299 pisteellä. Kolmas oli pari Janne Isohanni ja Marko Paavola tuloksella 297 pistettä. Ulkomaisista tiimeistä Ukraina ja Sveitsi sijoituivat kahdeksan parhaan joukkoon. Täydellisellä suorituksella joka stagella olisi voinut saavuttaa maksimipistemäärän 495.

Päätöskahvien ja vapaan seurustelun aikaan saattoi huomata, kuinka tällaiset jo perinteeksi muodostuneet kansainväliset kilpailut lähentävät aktiivisotilaita, reserviläisiä ja ammunnan harrastajia toisiinsa. Myös omien puolustusvoimiemme henkilökuntaa oli mukana kilpailumassa. Käyntikortteja vaihdettiin puolin ja toisin, suomalaisetkin testaavat omia taitojaan ympäri Eurooppaa. FINNSNIPER on yksi näistä arvostetuista kilpailuista, ja ensi vuoden kisan suunnittelu alkaa heti nykyisen päätyttyä.

Kuvat ja teksti: Jouko Liikanen

Tähystäjän ja ampujan välinen yhteistoiminta on vaativaa, miesten täytyy tuntea toisensa hyvin ja luottaa osaamiseensa. Maali pitää pystyä kuvaamaan riittävän tarkasti ja oikealle etäisyydelle, jotta osuma olisi varma jo ensimmäisellä laukauksella. Aina ei ole mahdollisuutta toiseen yritykseen. Kilpailussa tosin osumat pisteytettiin sen mukaan, monennelako laukauksella osui.

Tulta, savua ja sadetta, sitä eli ajoittain stage 8:lla. Toimitsijat ja rastituomarit seurasivat pisteytystä varten ampumasuorituksia, parien yhteistoimintaa ja naamioitumista.

Sotilastarkka-ammunta vaatii fysiikkaa ja henkistä kanttia

Hylkeenpyynti innosti Juha Vierimaa ja Olli Pirkolan tarkka-ammuntaan. Nyt miehet ottivat kultaa kansainvälisessä sotilas tarkka-ammuntakisassa, FinnSniper 2016:ssa.

– Maali havainto...etäisyys 720... tähtystäjä kuittaa etäisyyden ampujalle... lämpötila +25 ja ilmankosteus 98%... aurinko suoraan kohti alakantista.. klo 19.15... en tiedä onko valuva neste hiekkä vai äskeisen vesisateen jäämät. Puhdistan varovasti optiikan ja puhallan samalla hiekkä pois nenänpäästä.. ja saan alkaa puhdistamaan optiikan uudestaan.. hyvä osuma linssiin..

– Valmis ampumaan, ilmoittaa taisteluparini vieressä.

– Valmis... tähytän, ilmoitan ampujalle.

– Hetken hiljaisuus ja kuulen ”huomio”..tarkennan kiikarini maaliin ja kuulen vaimen laukauksen. Hetken näen luodin aiheuttaman turbulenssin joka saattaa sen maalin, pelti välähdyä ja kaatu... Osuma... ampujan lukko on jo käynyt takana ja hylsy putoaa hiekkään...

Näin kuvailevat kalajokiset Juha Vierimaa ja Olli Pirkola sotilas tarkka-ammunnan kansainvälisen kilpailun tunnelmaa. Kilpailut järjestettiin Lohtajan ampumajärjestön alueella 1.-3.7.2016. Vierimaa ja Pirkola voittivat kilpailun ja samalla miehet kirkastivat vuoden 2009 hopeansa kullaksi.

– Metsästys ja hylkeenpyynti ovat innostaneet meidät tähän lajiin, sillä niissäkin vaaditaan tarkka-ammuntaa, miehet kertovat taustaansa.

Suomen mestaruuden miehet voittivat Häyhä2010 -kilpailussa.

Tarkka-ampujat erikoismiehiä

Kilpailun järjesti Pohjanmaan Tarkka-ampujat (POHTA) ja se toteutettiin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kurssina. Tärkeimpänä tukijana oli puolustusvoimat, jonka alueella kilpailu toteutettiin. Kilpailuun oli ilmoittautunut 68 kilpailijaa, joista voitiin ottaa mukaan 44 henkilöä eli 22 paria. Suomen lisäksi kilpailijoita oli kuudesta eri kansallisuudesta. Kilpailijoin lisäksi paikalla oli saman verran toimitsijoita

Tulta! Kuva Pohjanmaan Tarkka-ampujat

ja varoehenkilökuntaa, kaikki vapaaehtoisia.

Kilpailuorganisaatio luonnehti kilpailua etukäteen vaativaksi ja haasteelliseksi, kuten sen kuuluu olla. Onhan kysymyksessä tapahtuma, missä kampaillaan tarkka-ammunnan paremmuudesta.

Tarkka-ampujat ovat sotilas- ja poliisiorganisaatioon kuuluvia erikoismiehiä. Heidän on kyettävä havaitsemaan ja tuhoamaan maaleja, joihin normaali taistelija ei kykene vaikuttamaan maalin koon, sijainnin tai etäisyyden vuoksi. Tarkka-ampuja toimii yksin tai taisteluparinsa kanssa.

– Kilpailussa yleisin maali on reagoiva maalilaitte, joka kaatuu osumasta ja sitä voidaan etäohjata radiolla. Myös muut maalit, kuten savikiekoja ja taulut, kuuluvat kisaan, sanovat Vierimaa ja Pirkola.

Ampumamatkat olivat 300–1460 metriä. Etäisyyden mittaaminen tapahtui omalla optiikalla, jossa oli mitta-asteikko. Asteikon jaotus on milliradiaaneissa, joka on kulmayksikkö. Laser-etäisyysmittarien käyttö oli kielletty. Maalit oli sijoitettu tuntemattomille matkoille, eri maastonkohtiin ja niiden löytämiseen ja etäisyyden arviointiin oli käytettävissä

yleensä 20-30 minuuttia, johon sisältyi myös ampuminen kummaltakin kilpailijalta.

– Oli myös sovellettuja ampumarasteja, joissa jouduimme taipumaan mitä mielenkiintoisempiin asentoihin ja ampumaan eri mallisista ja korkuisista aukoista.

Varusteet kulkevat mukana koko kisan ajan. Mukana on taisteluvälineet, jotka sisältävät aseet, optiikat, patruunat +100 kpl per ampuja, tarvittavat viesti- ja suunnistusvälineet, naamioasut, juomaa.

– Aseen on oltava riittävän tarkka ja hyvän lentoradan omaava. Suosituimpia kalibreja ovat .338 LM, .300

mag, 6.5 mm. Näillä voidaan tavoitella hallittuja osumia yli kilometrin matkoille. Ampujat lataavat sellaisen patruunan, joka on tarkka ja laativat sille asekorin, josta matkat voidaan määrittää. Juttuhan on hyvin yksinkertainen, kun matkan tietää, niin on mahdollisuus osua, Vierimaa ja Pirkola toteavat.

Aika vihollinen ja rasitus

Aika on vihollinen ja rasitus ja niitä tarjottiin kilpailussa riittävästi. Haasteellisinta miesten mielestä on kuitenkin tuulen arvioiminen luodin lentoradalla, tuulen suun-

ta ja nopeus kun vaihtelevat.

– Vaikka nopeuden pystytäkään mittaamaan ampumapaikalla, sen nopeus ja suunta ovat yleensä lentoradalla täysin erilaisia. Luoti voi lentää pitkille matkoille yli kolme sekuntia, ja tuuli voi viedä luotia sivuun maalista useita metrejä, ellei tarvittavaa korjausta osaa tehdä.

Kilpailuun vaaditaan fysiikkaa ja henkistä kanttia.

– Homma ei aina ratkea siihen, että kalusto maksaa paljon. Kupletin juoni on usein sen onnistumisessa ja siinä, että itse säilyttäisimme malttimme.

Tuomarilta tilannekuva

– Rasteille saavuttaessa tuomari antaa tilannekuvan, jonka perusteella hakeudutaan tuliasemaan ja kello käyntiin...romut levälleen hietikkoon... missä kiikarit jolla tähytää... Toinen alkaa tehdä muistiinpanoja havaituista maaleista ja niiden etäisyydestä...maalit pitää myös molempien löytää jotta niitä voidaan ampua... onko matka oikea... paljonko on tuulen vaikutus... vastavalo.

Usein on käytetty jo kaksi kolmasosaa ajasta, ennenkuin päästään ampumaan ensimmäinen laukaus.

Ampuja valmistautuu ja tähytystä ottaa maalin ”haltuun”... lyhyt ilmoitus ampujasta ja laukaus lähtee. Vuoro vaihtuu ampujalla vauhdista.

Ja niin kisa on ohi ja tulokset julkistetaan. Vierimaa ja Pirkola ovat tyytyväisiä, sillä voitto tuli kotiin.

Sari Passoja

Kun olosuhteet ovat hyvät, tähytystä pystyy näkemään luodin aiheuttaman turbulenssin ilmassa ja näin voi ”ohjata” tulta ampujalle. Tähytämässä Juha Vierimaa. Kuva Jukka Porkholm

Kurs för kustjägerutbildare

Bergötterängen i Pedersöre samt Esse å fungerade som arena för blivande kustjägerutbildare inom Försvarsutbildningsföreningens (MPK) regi, när tiotalet reservister samlades lördagen den 18.6. för att testa ett kurskoncept som bjöds ut till hugade reservister i höst. Dagen bestod av vattendragsutbildning med kombinerat spaningsuppdrag, samt infanteristrid i gruppssammansättning. Stödet från Nylands Brigads Gille har varit betydande, genom att gillet tillsammans med MPK bidragit till anskaffning av en ändamålsenlig gummibåt samt airsoftvapen, som bägge kom till riklig användning under dagen.

Kursdagen var verksam-

hetsbetonad, och efter varje moment hölls en diskussion kring det genomgångna, där olika lösningsmodeller och förbättringsförslag behandlades friskt. För oss i kursledningen var det väldigt berörande att se att deltagarnas medelålder var låg. Flertalet hade blivit reservister för 1-3 år sedan, och har för avsikt att ställa upp som utbildare i nejdens MPK-kurser i framtiden. Det om något är ett tydligt tecken på att ungdomarna trivs med sin militärtjänstgöring.

Dagen ledde till en god grund för en veckoslutskurs i höst, där kustjäger-, sissi- och spaningsutbildade kommer att ha förtur. Den ena kursdagen kommer att behandla motsvarande

moment, medan den andra dagen innefattar skyttemoment.

Ett stort tack till den topenfina sammanhållningen och kursandan, och ett spe-

ciellt tack till kursfältväbel Jörgen Härmälä!

Text

Kari Rönqvist,
kursledare

Bild Jörgen Härmälä

LK LASTAUS
HEIKKIKÄRJÄ OY

kalliomurskeet
kapillaarikatkosepelit
täyte- ja eristehiekat
seulottua salaojasoraa

puutarhamultaa
asfalttimursketta
murskausurakoinnit
kiviaineskuljetukset

**Kivenkovaa
ammattitaitoa
yli 30 vuoden ajalta**

Isokalliontie 11
Kalajoki
Puh. 08-460 760

OP Kalajoki

KERAMIikka

Iso-Pahkala

Kokkolantie 261, 85100 Kalajoki
p. 040 562 5996
www.iso-pahkala.fi

Avain
Säästöpankki

Kalajoki, p. 020 758 2360

KULJETUS RAHKOLA OY

Meinalantie 36, 85100 KALAJOKI
☎ (08) 460 168, fax (08) 462 950

VALKEAVESI
KALAJOEN VESILAITOS

Keto Harvesters
www.kone-ketonen.fi

Värisilmä
KALAJOEN VÄRI

Leipurintie 1, 85100 Kalajoki
Puh. (08) 463 100, fax (08) 460 102

RANNIKKOMYRSKY16 antaa sotilaallisia

Ketkä kouluttivat

MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö oli tänä vuonna johtovastuussa, kun Pohjanmaan maanpuolustuspiirin RANNIKKOMYRSKY16 -harjoitus järjestettiin Lohtajan ampuma- ja harjoitusalueella 5.–7.8.2016. Harjoituksen miehitykseen kuului keskipohjalaisten lisäksi myös Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön reserviläisiä. Kohderyhmänä olivat siis puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sijoitetut tai sijoituskelpoiset reserviläiset.

Harjoituksen johtajana toimi majuri (res) Jari Myllymäki ja vääpelinä sotilasmestari (res) Juha Möttönen apunaan vääpeli (res) Kai Koskela. Kaikille johtohenkilöille ja kurssinjohtajille on Pohjanmaan aluetuomio myöntänyt puolustusvoimien kouluttajaoikeudet. Kyseiset henkilöt toimivat myös maanpuolustuspiirin koulutus- ja tukiyksiköiden kouluttajina.

Porin prikaati oli asettanut harjoituksen puolustusvoimien valvojan ja simulaattoriinseerit, jotka vastasivat myös KASI-simulaattorilaitteiston kouluttamisesta. PORPR toimitti myös RANNIKKOMYRSKY16:n käytössä olleen laitteiston.

Keitä koulutettiin

Harjoitus koostui neljästä sotilaallisesta valmiudesta palvelevasta kurssista: jalkaväkijoukkueen taistelu, taistelijan tiedustelukurssi, infanterigrupps strid (Iskusastotoiminta) ja kenttähuolto.

Harjoituksen aikana perustettiin maastoon tukikohta, ja käytiin kouluttajien johdolla läpi tiedustelun sekä puolustus- ja hyökkäystaistelun perusteet. Lisäksi harjoiteltiin aseiden käsittelyä taistelussa, ryhmän ja partion etenemistapoja, ryhmän tuliylläkköä ja partion toimintaa ryhmän osana ja itsenäisesti.

Taistelijan tiedustelukurssista muodostettiin ryhmä, jotka taistelevat harjoituksen muiden kurssien toimintaa. Kouluttavina aiheina olivat partion ja ryhmän liikkuminen, toiminta taistelutilanteessa, tien ja aukkean ylitys, suojaryhmitys, ryhmän tuliylläkkö sekä tähtäysaseman perustaminen.

Kenttähuoltokurssi ja sen talousryhmä vastasivat harjoituksen muonituksesta. Alikersantit (res) Hannu Korhonen ja Ville Hakkio valmistasivat lämpimän ruuan kenttäkeittimellä, järjestivät

Ensimmäinen tuntuma on jo saatu omiin ja joukkuekohtaisiin aseisiin. Nykyvarusmiesten Pokemonina tuntema PKM-konekivääri on tulivoimainen ase, ja sen ominaisuuksia hyödyntämällä joukkueenjohtaja voi suunnitella osastonsa puolustuksen ja hyökkäykset kulloisenkin tilanteen mukaan.

Jani Lepistö on kuitannut Porin prikaatista toimitetut KASI-liivit ja nyt on vuorossa rynnäkkökivääri, johon pitää vielä kiinnittää järjestelmään kuuluva oma tähtäinyksikkö.

Tilanteet muuttuvat nopeasti taistelukentällä. Jääkärijoukkueen tunnustelijat ovat havainneet vihollisen liikehdintää etumaastossa, ja nyt on joukkueenjohtajan tehtävä kiireesti uusi tilannearvio.

Vetäytyvän vihollisen vasta-asetat on valittu huolella, hyvin maastoutuneena se odottaa jääkärijoukkueen kärkeä...

Harjoitusjoukoille on varattu aikaa ruokailuun, leppäamiseen ja varusteiden huoltoon. Edellisen yön taistelut tosin painavat, mutta levon jälkeen toiminta jatkuu uusin sisällöin.

valmiuksia alueemme reserviläisille

elintarvikkeiden varastoinnin ja varmistivat vesihuollon muille toimiville kursseille. Lisäksi he vastasivat kenttähuollon oman toiminnan suojaamisesta.

Tuokiokuvia

Varustamisvaihe sujui tottuneesti kokeneilta vääpeleiltä ja PORPR:n edustajilta. Ilma oli lämmin, nestettä kului ja odotukset olivat korkealla. Ajoneuvojen lastaamisen jälkeen harjoitusjoukot siirtyivät maastoon perustamaan omat tukikohtansa.

Lauantain vastaisen yön aikana taistelijan tiedustelukurssi teki useita harhautuskuja selvittääkseen jääkärijoukkueen ja kenttähuollon puolustuksen painopistealueet. Lauantain varsinaisissa tilanteissa mahdolliset puolustuksen puutteet sitten selvisivätkin, kun vihollinen pääsi yllättämään.

Oman lisänsä ja jännitteensä harjoitukseen antoivat yliluutnantti (res) Petter Lillhongan ja luutnantti (res) Toni Puution kuvauskopertit, jotka toiminnallaan havainnollistivat reserviläisille ilmasuojan tärkeyden ja odotettavissa olevan ilmasta tapahtuvan tiedustelun tehokkuuden.

KASI-laitteisto oli jälleen se harjoitusmotivaation kohottaja ja lahjomattomin palautteen antaja. Siitä suuri kiitos PORPR:lle ja sen ammattitaitoisille simulaattoriupseereille, samoin kuin siitä puolustusvoimien materiaalisesta tuesta, jota ilman vapaaehtoinen maanpuolustus ei voisi toimia näin laadukkaasti!

RANNIKKOMYRSKY16:n johtaja, majuri (res) Jari Myllymäki listasi harjoituksen plussien alueemme aktiiviset reserviläiset, jotka ovat halukkaita omalla vapaa-

Jääkärijoukkue oli joutunut tuliylläköön kohteeksi, mutta se vastasi välittömästi tuleen ja ryhtyi vastahyökkäykseen. Vihollinen viivytti ja yritti hajauttaa joukkuetta omalla liikkeellään ja suunnatulla tulellaan. Nyt tilapäisesti suojaautunut osasto jatkaa vihollisen takaa-ajoa; nopeasti, maastoa hyväkseen käyttäen ja tarkkaan tulittaen. Kurssinjohtaja vääpeli (res) Jani Somero seurasi samaan aikaan joukkueenjohtajan, luutnantti (res) Juho Jängän, ja partioiden välistä viestitystä omalla radiopuhelimellaan.

Kenttähuollon merkitys korostuu kaikissa maastoharjoituksissa, ja kun MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön oma talousryhmä on ilmoittanut lämpimän ruuan olevan valmista, on nälkäinen mutta hyväntuulinen jono hetkessä valmis!

Ruokailun jälkeen on hyvä huoltaa myös varusteet ja säätää oman aseensa osumatarkkuus. Vääpeli (res) Saarikettu ja Koskela tarkas- puuhassa, koska haluaahan jokainen taistelija oman aseensa olevan luotettava väline tositilanteissa.

ajallaan kohottamaan osaamistaan maanpuolustuksen hyväksi. Hyvästä asenteesta kertoo myös annettu palaute, reserviläiset ovat olleet pääsääntöisesti hyvin tyytyväisiä saamiinsa kokemuksiin.

Kuvat ja teksti:
Jouko Liikanen

RANNIKKOMYRSKY16:n soveltava vaihe on päättynyt, ja on aika luovuttaa huolletut varusteet takaisin joko MPK:n tai PORPR:n vääpeleiden huomaan.

Vihollinen on hyökännyt tukikohtaan. Puolustusasemat miehitetään, eikä jalan liikkuvaa vastustajaa saa päästää murtautumaan läpi. PKM:n ampuja on saanut osuman ja on poissa pelistä, panosvyökin on jo tyhjentynyt, mutta oman ryhmän taistelija jatkaa ampumista hyvästä tuliasemasta henkilökohtaisella aseellaan.

Rehellinen palaute ennen kotiinlähtöä auttaa seuraavan harjoituksen suunnittelussa. Mikä meni hyvin, mikä vähemmän hyvin, kaikki kirjataan ylös ja otetaan opiksi.

Kalajoen Teräs Oy
Yrityskalliontie 7, KALAJOKI Puh. (08) 4640 100
www.kalajoenteras.fi

KALAJOEN SEURAKUNTA
Himanka Kalajoki Rautio
www.kalajoenseurakunta.fi

Kalajoen apteekki
Kalajoentie 30, puh. 010 321 446

KALAJOEN TEOLLISUUSRAKENNE

KalaKalle
Kala-Kalle / Vähäsarja Oy
PL 72, 85101 Kalajoki,
Puh. 0400 291 099, www.kalakalle.com

www.hksahko.fi
HSK Sähkö Oy
KALAJOKI
elfin
sähköistä osaamista 010 841 6900
ASENNUS • SUUNNITTELU • MYYNTI

BILBESIKTNING AUTOKATSASTUS

**Auto
INSPECT**

Tel 06-2243738 • fax 2243739

NORDAUTOMATION
www.nordautomation.fi

Vaasan Lottaperinnekuoro esiintyi Valtteri Tuomiston johtamana. Taustalla liturgeina toimineet rovasti Juhani Niemistö oikealla ja kirkkoherra Tor-Erik Store.

Sotiemme Veteraanien Kirkkopäivä Mustasaarella

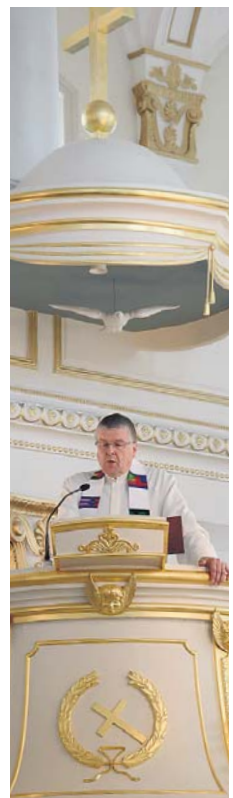

Kirkkopäivän lounaan yhteydessä luovutettiin Suomen Sotaveteraaniliiton ansiomitali Österbottens Förvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n puheenjohtajalle, professori (emer.) Ilkka Virtaselle ja Vaasan Sotainvalidipiiriin (entiselle toiminnanjohtajalle Teemu Lintamolle (vasemmalla). Mitalin luovuttajina toimivat Vaasan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Anders Knip ja toiminnanjohtaja Tuula Harjunpää.

Rannikko-Pohjanmaan Sotainvalidipiiri ja Vaasan Sotaveteraanipiiri viettivät torstaina 22.9. yhteistä kirkkopäivää Mustasaaren kirkossa.

Aurinkoisien syyspäivän saattamana Messuun saapui lähes 180 sotiemme veteraania, puolisoa ja leskeä koko laajan piirin alueelta, aina Kristiinankaupungista ja Kruunupyystä saakka. Kirkkoherra Bernt Berg piti saarnan ja liturgeina toimivat rovasti Juhani Niemistö ja kirkkoherra Tor-Erik Store. Myös Vaasan Lottaperinnekuoro esiintyi Valtteri Tuomiston johdolla. Tilaisuuden pääätteksi Mustasaaren kunnanjohtaja Rurik Ahlberg lähetti Seppelpartion läheiselle Sankarihautausmaustomerkille.

Messun jälkeen kirkkopäivän osallistujille tarjottiin lounas Ravintola Tropiclandissa. RL

Kirkkoherra Bernt Berg

Havuseppeleen Mustasaaren Sankarihautausmaustomerkille laskivat sotaveteraanit Johannes Hjortman ja Alvar Lithén, seurassaan kunnanjohtaja Rurik Ahlberg. Suomen lippua kantoi Korsholm Krigs-veteraner rf:n puheenjohtaja Alf Burman.

Palkitut ryhmäkuvassa. Takarivissä oikealta Tomas Lindfors, Aarno Ojala ja Paavo Rantala, edessä Väinö Honkasalon levykkeen vastaanottanut Aila Honkasalo (varsinainen saaja oli vastaanottamassa alokkaita Vekaranjärjellä), Matti Hakamäki ja killan puheenjohtaja Roden.

Laivastokillan aktiiveja palkittiin

Pohjanlahden Laivastokillan järjesti yhdessä Sinisen Reservin kanssa lauantaina 13.8. Kristiinankaupungissa infotilaisuuden, jossa kerrottiin sekä Pohjanlahden Laivastokillan että Sinisen Reservin toiminnasta. Tilaisuuteen osallistui 18 henkeä, joista valtaosa oli killan alueellisia toimijoita. Vaasasta kokoukseen oli saapunut neljä henkeä. Sinisen Reservin toiminnasta alusti puheenjohtaja, komentajakapteeni res. Robin Elfving. Esityksestä kävi hyvin ilmi SR:n rooli merellisten vapaaehtoisjärjestöjen kokoavana organisaationa. Pohjanlahden Laivastokillan puheenjohtaja, yliluutnantti res. Teuvo Roden puolestaan kertoi killan toiminnasta. Yhteinen huoli niin maanpuolustusjärjestöissä kuin muissakin

vapaaehtoistyötä tekevissä järjestöissä on jäsenkunnan vähittäinen supistuminen; suomalainen nuori mieluummin somettaa, kuin lähtevät mukaan vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön. Herää kysymys olemmeko vanhanaikaisia? Pitäisikö meidänkin "tulla nykyaikaan"? Tämä ilmeni kokouksessa siten, että vaikka tilaisuudesta oli pyritty levittämään tietoa, ei yhtään uutta kasvot näkynyt joukossa. Tältä osin päivä ei ollut onnistunut, mutta muuten kyllä. Omasa puheenvuorossaan Vaasan kiltapiirin puheenjohtaja, majuri res. Per-Elof Boström liputti laajan alueellisen toimijaryhmän perustamisen puolesta alueella nyt kolmatta kesää toimivan killan koulutusluksen Marian taustatueksi. Kokouksen henki oli

hyvä ja mielipiteiden vaihto runsasta.

Aktiivisuus palkittiin

Kristiinankaupungissa nyt kotisatamaa pitävän killan Ahven-luokan koulutusluksen Marian toimijoita palkittiin kokouksen yhteydessä. Pohjanlahden Laivastokillan puheenjohtaja jakoi valtakunnallisen Laivaston Kiltary:n myöntämät levykkeet, jotka ovat ensimmäiset tällä alueella jaetut tämän tyyppiset huomionosoitukset. Hopeisella levykkeellä palkittiin kapteeniluutnantti evp Matti Hakamäki, sekä pronssisella levykkeellä ylikersantti res. Tomas Lindfors, kapteeniluutnantti evp Aarno Ojala, alikersantti res. Paavo Rantala sekä luutnantti Väinö Honkasalo. Pohjanlahden

Laivastokilta on huomionoinut kuluneena vuonna toimintaluokan "syysseutuja", Oulun paikallisosaston ja Kristiinankaupungin alueella toimivan Suupohjan viirikön aktiivijäseniä. Kaikkiaan on jaettu yhdeksän eri arvoista huomionosoitusta, levykkeitä ja jäsenansiomerkkejä.

Merelle

Kokouksen päätteeksi osa kokoukseen osallistuneista teki Suupohjan viirikön päällikön, kapteeniluutnantti res. Antero Honkasalon johdolla koeajon avomeren reunaan kokeilemaan aluksen käyttäytymistä aamulla vallinneen kovan tuulen mainingeissa. Päällikkö ilmoitti aluksen käyttäytyneen moitteettomasti, eli viirikön käytössä on oiva koulutusalus.

Teksti ja kuvat
Teuvo Roden

Sinisen Reservin puheenjohtaja Robin Elfving kertoo johtamansa yhdistyksen toiminnasta.

Meille voit soittaa koska tahansa

Ajanvaraukset, korttiongelmät ja useat muut akuutit pankkiasiat voit hoitaa puhelimitse nyt mihin vuorokaudenaikaan tahansa, myös viikonloppuisin. Asiakaspalvelumme henkilöasiakkaille suomeksi 0200 3000 on avoinna ma-su 24 h/vrk.

Teemme sen mahdolliseksi

Nordea
0200 3000
nordea.fi

Nordea

SOLAR PLISEE ja SOLAR DUETTE

täydentävät tyylikkään sisustuksen

SOLAR PLISEE ja DUETTE ovat oven tai ikkunan pintaan asennettavia teknisiä verhoja. SOLAR Plisee on yksinkertainen vekkikangas ja SOLAR DUETTE kaksinkertainen, hyvin lämpöä eristävä kennokangas.

SOLAR
love the sun

www.solar.fi

ferral components

**VALKEAN LINNAN
KELLO**

Kalajoentie 25, 85100 KALAJOKI P. (08) 462 229

**ANDAMENT
GROUP**

**LKV[A]
Kalajoen Kiinteistöhoito Oy**

Kalajoentie 32, 85100 KALAJOKI
Puh. (08) 462 090 ja 462 769
email: aila.siirila@khh.inet.fi

Jakobsdagar 2016

Nejdens olika reservistorganisationer var som vanligt och informerade om sin verksamhet i samband med gammaldags torg på Jakobsdagens lördag. Intresset för vårt lands försvar var i år överaskande stort, när vi packade ihop på lördag efter-

middag hade vi registrerat 96 kontakter. Bland annat så noterades ett flertal rikssvenska yrkesmilitärer som visade intresse för vårt sätt att visa upp oss för allmänheten.

Bild och text,
Jörgen Härmälä

Huomionosoituksia

Lentosotakoulun Perinneyhdistys ry:n varapuheenjohtajat Martti Rajaniemi ja Carl-Gustav Karling luovuttivat Olli Niemiselle Suomen Leijonan ritarikunnan ritarimerkin yhdistyksen vuosikokouksessa Kauhavan Upseerikerholla 16.6.2016

Textförfattaren lägger ner kransen till Dunckers minne.

Den 5 juli dagen 2016

Den 5 julidagen eller bättre känd som Dunckersdag firades i Hörnefors i år igen. Minnesdagen började firas till minne av Överstelöjtnant Joakim Zackris Duncker, dagen hålls på den dagen han stupade i en av de sista striderna under finska kriget.

Vi var en liten grupp från Nylands brigads gille rf:s norra avdelning, som deltog i högtiden. Dagen innan dvs måndagkväll anordnades en kamrat träff på officersmässen invid det gamla regementet, i Västerbotten gruppens mäss. Västerbotten gruppen utbildar bla CBRN soldater. Undertecknad höll ett kort föredrag om lokalt-ruppernas sammansättning och en annan om Nylands brigad. Kvällen var allt i genom en trevlig tillställning med livliga diskussioner och nya kontaktband knöts. Vi träffade nyckelpersoner på hemvärnsbataljonen i Umeå, bataljonen är numera den största i Sverige och har hela Västerbottens län som upptagningsområde, bataljonen är också traditionsbärare för Västerbottens regemente I 20.

Dunckers dag

Den 5 juli samlades vi i brukskyrkan i Hörnefors, dagen började med gudstjänst

i kyrkan, efter gudstjänsten marscherade deltagarna ut, i tåten gick Sverige, Finlands och krigsveteranernas flaggor. Vi samlades så småningom vid monumentet där tal hölls av Kommunensrepresentant, veteranerna, reservofficersklubben i Kristina, Nylands brigads gille och försvarsmakten. Två veteraner Rolf Nyback bördig från Replot och Etel Furu bördig från Jakobstad var på plats, Rolf höll tal och Etel deklamerade med inlevelse två långa dikter rakt ur minnet. Efter kransnedläggningen vid monumentet hade man möjlighet till fika och samvaro. Arrangörerna hade även ordnat med buss till olika historiska stridsplatser, på kvällen höll även forskaren Martin Hårdstedt från universitetet i Umeå en föreläsning om striderna 1809.

Dunckersdag 2017 kommer att hållas i större format då det är Finlands 100års jubileum, förhoppningsvist kommer även representation från den kungliga familjen. Vi kommer även nästa år att delta och hålla den finska fanan högt, de intresserade kan gärna höra av sig.

Text: Rodney Strandvall
Foto: Lars-Olof Sandström

Veteranerna Etel Furu uppvuxen i Jakobstad och Rolf Nyback IR 61 veteran från Replot.

En salut till Dunckers och de stridandes ära och minne. Den vänstra skytten heter Anders Agdal med kamrat från Sövar interaktiv historia. Dessa herrar gav några av oss möjlighet att efteråt skjuta med musköterna!

Poliisien pyörähuutokauppaa meklaroinut Jethro Rosted poikkesi MPK:n esittelyteltalle, isänmaallinen mies kun sanoi olevansa. Hauskan miehen seurassa on mukava olla, ja snapperimmeikin pääsi kunnia-paikalle.

MPK näkyvästi esillä Kokkolan venetsialaisten toripäivässä

Viime vuoden tapaan MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö oli esittelemässä toimintaansa Kokkolan venetsialaisten toripäivässä lauantaina 27.8.2016.

Esittelyteltalla ja sen läheisyydessä KOTU-yksikön aktiivit informoivat kansalaisia vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta, maakuntajoukoista, paikallisjoukoista ja reserviläistoiminnasta.

Venetsialaisten toripäivä vetää teemansa mukaisesti ihmisiä yhteen juhlimaan huvila- ja kesäkauden päätäjäisiä, mutta heillä on myös aikaa perehtyä vaka-

vampiinkin aiheisiin. Perinteisten kauppiaiden lisäksi torille olivat esittelyteltansa pystyttäneet myös erinäiset puolueet, yhdistykset, kansalaisjärjestöt, Poliisi ja MPK.

Koulutustarjontaa ja toimintaa

Keski-Pohjanmaan KOTU-yksikkö oli tuonut nähtäville omilla kursseilla käytettävää harjoitusmateriaalia, mm. lähitaisteluvälineitä, air-soft -aseita ja muuta maakuntajoukkojen reserviläisille kuuluvaa varustusta. Ehdoton vetonaulana oli Oskari Melenderin tarkka-ampujahahmo, jonka ohikulkeneet ja paikalle pysähtyneet lapset tunnustivat

Kokkolalainen reservin värnikki Jari Räisänen oli kiinnostunut MPK:n toiminnasta, ja sai tyhjentävät vastaukset reservin kapteeni Osmo Saariselta.

heti "Rölliksi". Ei ollenkaan huono tunnistus, kun oli kaverilla röllipuku päällä!

Ihmiset pysähtyivät juuttamaan tuttuja reserviläisiä tai ottivat mukaansa MPK:n esitteitä ja Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehden myöhempää tutustumista varten. Ilahduttavan moni vasta varusmiespalvelusta reserviin siirtynyt nuorimies halusi tietää enemmän paikallisten reserviläisten toiminnasta ja omasta Keski-Pohjanmaan maakuntakomppaniasta, MAAKK:sta. Myös MPK:n valtakunnallinen ja maakunnallinen koulutustarjonta oli kyselyjen aiheena. Naisia kiinnostivat alueellamme toteutettavat varautumisen ja turvallisuuden kurssit, joita voidaan myös räätälöidä paikallisesti tiettyä tarpeellista aihetta varten.

Paikalla loppuun saakka Sääprofeetat olivat enustaneet lauantaille saapuvaa myrskyä, ja sepä tulikin sitten sellaisella nopeudella ja voimalla, että osa torin teltoista lähti lentoon ja sade piiskasi suojattomat ihmiset läpimäriksi. Turnauksesta vyyden kannalta kuvaavaa oli, että viimeisinä esittelijöistä poistuivat torilta Poliisi ja MPK!

MPK:n toimintaan pääsee mukaan myös toimitsijana ja avustajina erilaisissa tapahtumissa. Kysy lisää ja tule mukaan!

pohjanmaa@mpk.fi
keski-pohjanmaa@mpk.fi
 Kuvat ja teksti:
 Jouko Liikanen

Opistolla kohdataan!

- Monipuolisia kursseja ja leirejä ympäri vuoden Kalajoen rannalla, kaupungin palvelujen äärellä
- Tasokkaat kokous-, majoitus- ja ruokailupalvelut tilauksesta
- Katso www.kkro.fi

Kalajoen Kristillinen Opisto
 PL 26 (Kasarmintie 2), 85101 Kalajoki
 Puh. 08 4639 200, toimisto@kkro.fi

KALAJOKI - Piirun verran parempi

www.kalajoki.fi

Tilausliikennettä yli 60 vuoden kokemuksella.

Järj. Antti Siipola Oy

Rahvontie 3, 85100 Kalajoki
 Puh. (08) 460 970, Fax (08) 460 797

GENT
cent-listat.fi

LÄHITAPIOLA
 POHJOINEN

Jokivarsiravintolat Oy
MAMMA LEONE
 Kalajoki Ylivieska
www.mammaleone.fi

"Laadukasta rakentamista Kalajoella ja Pohjanmaalla yli 30 vuoden kokemuksella."

Tutustu ennakkomarkkinointi-kohteisiimme Kalajoella, Kannuksessa, Marinkaisissa ja Vihannissal!

Hollari
www.rakennushollari.fi

Yleisöä kiinnosti maakuntajoukkojen toiminta ja heidän käyttämänsä varustus. Reservin luutnantti Sami Salmu antoi oman repun kokeiltavaksi, ja moni yllättyikin varusteiden määrästä ja painosta. Itselle säädetty kantolaitte oikein pakattuna kulkee kuitenkin kevyesti selässä.

Otteita Seppo Takamaan kirjasta Sotalentäjät

TÖRMÄSI BREWSTERILLÄ TSAIKKAAN

Partioidessaan Brewsterparven johtajan, luutnantti Lauri Pekurin siivellä Vienan Karjalan pilvettömällä taivaalla tammikuussa 1942 oli alikersantti Paavo Koskela huomannut lähellä Ontjärveä matalalla lentävän viholliskoneen. Koskela oli ilmoittanut havainnostaan Pekurille, joka oli antanut hänelle käskyn käydä oikopäätä punakoneen kimppuun. Vihollisia olikin ollut useita, joista Koskela oli valinnut kohteekseen hopeanvärinen I-153 Tsai-kan, ketterän kaksitasan, jonka kanssa oli kuitenkin päättänyt kaikin keinoin välttää kurvatappeluun joutumista, koska se olisi saat- tanut, varsinkin matalalla, olla itsemurha. Koskela oli noussut auringon suuntaan ja kääntänyt päin vihollista, joka olikin jo ollut tulossa vastaan. Koskela oli tulit- tanut ja Tsai-kan nokassa oli pöllähtänyt ja ”kone ruven- nut ihmeellisesti vaappu- maan.” Kohtaamisnopeus oli ollut suuri, eivätkä kum- pikaan olleet ehtineet väistää. Samalla Koskela oli nähnyt ”lenteleviä koneenkappaleita ilmassa” ja ollut itse menossa sivuluisuukaaressa metsään. Koskelan BW:n siivekkeet eivät olleet liikahtaneet, mutta korkeusperäsin oli toiminut ja ylempää jalkaa

Ylikersantti Paavo Koskela starttivalmiina Brewsterissään. Lentomestari Paa- vo Koskela (96) asuu Alajärvellä ja on ainoa elossa oleva Sotalentäjät-kirjan sotalpilotti. (kuva Juha Koskela).

painaessaan oli Koskela saanutkin hävittäjensä oike- nemaan, mutta vain niukasti puiden latvojen yläpuolella. Vaakalento selviytyttyään ja vaurioita tarkasteltuaan oli alikersantti todennut oikean tason olleen poikki noin metrin päästä siivenkärkeä. Mutta... pahoin runnellulla koneellaan lentäjä oli noin puolen tunnin lennon jäl- keen selviytynyt omaan tu- kikohtaansa, jossa laskukin BW-372:lla oli onnistunut. Punahävittäjä on sittemmin merkitty Paavo Koskelalle selkeäksi ilmavoitoksi.

Paavo Johannes Koskela on syntynyt 3.2.1920 Ala- järvellä, jossa käynyt Kos-

kenvarren kansakoulun ja tullut 15-vuotiaana töihin Kauhavalla toimineeseen Olavi Ahopellon leipomoliik- keeseen, sukulaista- loonsa, töihin. Hän liittyi Kauhavan suojeluskunnan kurssin kauhavalaisen Sauli Valkeiskankaan ja Uolevi Vahtikarin sekä ylihärmäläi- sen Vilho Rinkinevan kans- sa. Samalla kurssilla näyttää olleen myös mestariluokan pesäpalloilija ja sittemmin Blenheim-pommikoneen ohjaimissa sotaansa käynyt ja Ilmasotakoulussa insinöö-

riupseerina palvellut Elmer Meilahti. Kurssin heinäkuu- sa 1940 päätyttyä siirrettiin Koskela lentokoulutustaan syventämään T-LeLv 35:een, minkä jälkeen hänen palve- luksensa jatkui vajaan parin kuukauden ajan LeLv 30:ssä ja sitten LeLv 24:ssä saaden asetakkina taskunpieleen Suomen lentomerkkin n:o 860. Hänet siirrettiin kak- si vuotta asevelvollisuutta suoritettuaan reserviin ja siitä ilman taukoa reservi- läispalvelukseen vuoden 1943 päätyttyä, jolloin hän liittyi ylikersantin arvossa kantahenkilökuntaan.

Jatkosodan Koskela taiste- li LeLv 24:ssä ensin Brews-

terillä ja sitten Messerschmitt 109 G:llä. Koskelalle kertyi 3 1/2 todistettua ilmavoittoa. Hänen sota-aikainen esi- miehensä Jorma Karhunen on myöhemmin kirjoittanut Koskelan kuitenkin kuulu- neen siihen sotalaivueen- sa ohjaajakoukkoon, jonka todelliset ilmavoitot olivat 5-10 voiton haarukassa. Kar- hunen sekä ohjaajakaverit ovat arvioineet Paavo Kos- kelan olleen tarkkaavainen ja harkitseva hävittäjäoh- jaaja. Lapin sodassa Paavo Koskelaa vielä ennätettiin kouluttaa Junkers Ju 88:n tähtystäjäksi, mutta hän ei siinä tehtävässä enää sota- toimiin osallistunut. Koskela lensi 13 eri konetyypillä ja hänen lentotuntimääräkseen tuli 3085. Lennoista noin 300 tuntia oli ollut ankaraa vääntämistä hävittäjäkoneel- la vuoden 1941 kesäkuusta vuoden 1944 syyskuuhun, on Juha Koskela maininnut kirjoittajalle. Paavo Kos- kelalle myönnettiin sota-ansi- oistaan VR4, VM1 ja VM2 sekä Mm 41-45 ja ilmavoimien palveluksesta erottuaan Ilmasotakoulun risti.

Paavo Koskela ylennettiin lentomestariksi 4.6.1948, josta ajankohdasta hänen palveluksensa jatkui len- nonopettajana kymmenen vuotta. Koskela oli lennon- opettajana pidetty. Erään

ohjaajakurssin kurssijul- kaisussa vuodelta 1951 ar- vioitiin Koskelan olleen ”oppilasryhmänsä ihailtu ja kunnioitettu isä, joka oma- si yliluonnollisen vahvat hermot, eikä tuntenut huo- nomaineisia sanoja, eikä korottanut ääntään missään tilanteessa”. Lentomestarin ikävä kokemus noilta ajoilta oli kadetti Kari Halosen (mä- kihyppääjä Niilo Halosen vanhempi veli) kuolemaan johtanut laskuvarjohyppy, jonka Halonen suoritti Ju- hannuslentonäytöksessä 1954 Koskelan ohjaamasta Stieglitz-koulukoneesta. Halosen turmahypyn kuten sen kanssa samanaikaisen kadetti Matti Parviaisen hypyn läheltä piti -tilanteen tämän kirjoittajakin näki ja muistaa yhä juhannusjuhlan apean tunnelman Halosta kohdanneen ikävän onnet- tomuuden jälkeen.

Eläkkeelle jäätyään Kos- kela muutti maanviljelijäksi perintötilalleen Alajärvelle, jossa hän 93-vuotiaana asuu. Hänellä on kolme poikaa, Ju- ha, Antti ja Ilkka, joista van- hin, Juha, palveli toimiup- seerina Ilmasotakoulussa, siirtyi yliluutnanttina eläk- keelle ja asuu Alajärvellä kuten isänsäkin, jonka kau- havalainen Annikki-puoliso (o.s. Annala) on edesmen- nyt vuoden 2012 loppukesällä.

AMPUI TSAIKALLA ALAS AIRACOBAN

Vilho Matias Rinkineva syntyi 12. heinäkuuta 1918 Ylihärmässä. Kansakoulun ja kansanopiston käytyään hän astui 2.3.1939 suorit- tamaan asevelvollisuuttaan Ilmasotakouluun käyden samaan menoon Helsingin Autokompaniassa moot- toriajoneuvokurssin. Rin- kineva anoi ja hyväksyttiin Kauhavalla järjestetyn Sota- ohjaajakurssi 4:n oppilaaksi yhdessä lähipitäjistä kotoisin olevien Paavo Koskelan, Uolevi Vahtikarin sekä Sau- li Valkeiskankaan kanssa. Kurssi järjestettiin noin kol- men kuukauden pituisena pääosin Kauhavalla ja osan aikaa Kemissä.

Rinkineva menestyi kurs- silla, ja hänellä oli selvästi- kin taipumuksia lentäjäksi, sillä hän läpäisi lentäjäkoulutuk- sen hyvin arvosanoin saa-

den kurssin päätyttyä siirron jatkamaan lentokoulutus- taan Täydennyslentolaivue 35:een. Sotilaslentäjätodistus sekä Suomen lentomerkki n:o 942 Vilho Rinkinevalle myönnettiin 6.7.1942.

Jatkosodan alun ker- santti Rinkineva palveli täydennyslentolaivueis- sa sekä ohjaajana TLeLv 16:ssa ja LeLv 26:ssa sekä LeLv 28:ssa. Heinäkuussa 1944 Rinkineva sai tilil- leen todistetun ilmavoiton ammuttuaan tuleen venä- läisvalmisteisella sotasaa- lishävittäjällä Polikarpov I-153 Tsai-kan-kaksitasolla punailmavoimille toimit- tun, tuolloin kovan luokan Airacobra-hävittäjän. Se oli aikamoinen utoroko, sillä tuo ”takamoottorilla” ja jopa 37 mm:n tykillä ja neljällä 12.7 mm:n konekivääreillä va-

rusteltu amerikkalaihävi- täjä oli vakavasti otettava vastustaja mille hävittäjäl- lemme tahansa. Mikäli tuo Airacobra olisi päässyt ko- ko arsenaalillaan edullisesta asemasta tulittamaan Rin- kinevan – kylläkin ketterää – Tsai-kan, olisi tuo ”lokki” (= Tsai-kan) pahimmillaan hajonnut jo ensimmäisestä Airacobra tulenavauksesta alkutekijöihinsä, mutta toisin kävi.

Vilho Rinkineva kotiuteti- tiin 12.11.1944, jolloin hän- nelle oli kertynyt yhteensä 275 lentotuntia 13 eri lento- konetyypillä.

Hänen poikansa Matti Rinkineva on kertonut isän- sä jäämisen tykkäänään ilma- voimien palvelukseen olleen ”hilkulla”, sillä tämä oli si- viiliin päästyään ollut yh- teydessä sotaohjaajakurssin

Ampui Tsai-kan alas Airacobran. Kuva Hannu Valtonen.

käyneeseen ja PLeLv 48:ssä sodan aikana lentäneeseen (laskuvarjolla 15.7.44 ohjaa- mastaan BL-170:stä pelas- tuneeseen) reservin vääpeli Reino Pättiniemeen, jolloin miehet olivat päättäneet hakeutua takaisin lentäjiksi ilmavoimiin. Anomuspaperi

Kauhavalle oli yksissä tuu- min laadittu ja Rinkineva antanut molempien ”pape- rit” postimiehelle Ylihärm- män postiin toimittamista ja kirjaamista varten. Asiaa uudelleen jokaiselta kantilta harkittuaan olivat kaverukset päättäneetkin luopua koko

hankeesta ja hakeneet ano- muspaperinsa postista pois! Tuota luopumispäätöstä oli sittemmin Rinkinevan per- heessä kaduttu, ja varsinkin Vilho Rinkinevan puolison kerrotaan Matti-pojan mu- kaan sanoneen, että perheen eläminen olisi ollut seit- semän lapsen kanssa huo- mattavasti helpompaa, jos aviomies olisi autoilija-am- mattinsa sijasta saanut isolle perheelleen toimeentulonsa ilmavoimien palveluksessa.

Vilho Rinkineva teki koko elämäntyönsä liikenneoisi- jä- nä, jolla alalla myös menes- tyi, ja työt autojen parissa ovat sittemmin kulkenet suvussa nykypäiviin saakka. Sotalentäjä Vilho Matias Rinkineva sai kutsun hiljai- sen laivueeseen 30.11.1985, talvisotamme syttymispäivä- määrällä.

Resul:n Pystykorvan SM-kisat Kokkolassa 17.9.2016

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri on järjestänyt aiemmin kolme kertaa SM tason kilpailut. 1970-luvulla järjestettiin maastokilpailut, vuonna 2000 Pietarsaassa järjestettiin SRA:n SM-kilpailut, vuonna 2010 Kannuksessa järjestettiin ampumasuunnistuskilpailut ja nyt järjestettiin perinnease kiväärin, eli Pystykorvan SM-kisat. Kilpailun järjestämisestä vastasi Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri yhteistyössä Kokkolan ja lähikuntien reserviläiskerhojen kanssa. Kilpailussa oli yli 20 talkoolaista, joka mahdollisti kisojen sujuvan läpiviemisen.

Kisoissa oli naisten, miesten yleinen, miesten 50 ja miesten 60 vuotta sarjat. Näissä sarjoissa ampui kaikkiaan 53 kilpailijaa. Kisassa ammuttiin 30 laukausta 300 metristä. Kilpailujen johtajana toimi Christer Erikson, kilpailujen teknisenä asiantuntijana Raimo Keski-Hannula Seinäjoelta ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajana Seppo Ruotoistenmäki.

Kilpailujen järjestäminen alkoi jo kolme vuotta sitten, kun kilpailut myönnettiin Keski-Pohjanmaalle. Kokkolan alueen reserviläiset tekivät mittavan määrän taitoja ampumaradan parantamiseksi. 300 metrin rata on aivan erinäköinen kuin kaksi vuotta sitten. Lisäksi ampumaradan alueelle on rakennettu uusia rakennuksia ja wc-tilat. Voidaan

Yleisen sarjan voittaja Arttu Niittymies suomenen-näytystuloksella.

todeta, että radan rakentaminen kilpailukuntoon kehitti ampumarata-alueita kansallisen tason ampumaradaksi.

Kisojen kaikki tiedottaminen hoidettiin piirin sivujen kautta, joten piirille saatiin sitäkin kautta hyvää näkyvyyttä. Kisoissa oli

käytössä MPK:n Keski-Pohjanmaa koulutuspaikallikon Jani Pikkaraisen tekemä reaaliaikainen tulospalvelu, joka sai ampujilta erittäin hyvää palautetta. Tällainen tulospalvelu oli Resul:n kilpailujen historiassa ensimmäinen. Tulokset saatiin nopeasti julkaistua ja

ampujat saattoivat vaikka ammunnan välissä katsoa omia osuuksia älypuhelimelta tai tabletista.

Seppo Ruotoistenmäki

TULOKSET

Sarja D 1. Lauri Teija P-Po ylikersantti 204, 2. Niina Strömberg P-ka vänrikki 145

Sarja H 1. Arttu Niittymies Pirsantti 271, 2. Veikko Palomäki Sat korpraali 257, 3. Mikko Kähkönen Sat vänrikki 245, 4. Raimo Keski-Hannula E-Po alikersantti 236, 5. Simo Majjala P-Po korpraali 233, 6. Jani Lindroos E-Po alikersantti 230, 7. Mika Salovaara Pirsantti 228, 8. Jussi Nylund E-Hä alikersantti 224, 9. Jaakko Hakomäki E-Po korpraali 220, 10. Markku Korhonen E-Ka jääkäri 220, 11. Sampo Mattila P-Po kapteeni 201, 12. Korvajärvi Seppo K-Po kersantti 201, 13. Marko Sandelin P-Po jääkäri 185, 14. Jani Lepistö E-Po alikersantti 172, 15. Tuomo Koivisto Lap luutnantti 172, 16. Janne Suomalainen Hel 163, 17. Kari Tuominen P-Po jääkäri 150, 18. Sami Juntunen P-Po kersantti 141, 19. Pontus Blomqvist K-Po kersantti 115, 20. Stefan Järndahl K-Po korpraali 108

Sarja H50 1. Jouko Rautio P-Po alikersantti 250, 2. Fred Christer E-Po ylikersantti 249, 3. Heikki Santajärvi E-Ka ylikersantti 240, 4. Markku Ehtonen E-Hä kersantti 229, 5. Timo Hartikainen P-Ka ylikersantti 223, 6. Jari Kauppi P-Po ylikersantti 223, 7. Markku Haukkala E-Po korpraali 221, 8. Ari Järvinen S-Sa vääpeli 212, 9. Kari Järvinen P-Po korpraali 206, 10. Veli-Matti Keskinen E-Po ylikersantti 203, 11. Veli-Jussi Laitila E-Po alikersantti 196, 12. Rauno Stranius K-S ylikersantti 154, 13. Mika Sievänen P-Po alikersantti 125, 14. Rolf Bäckström K-Po korpraali 116, 15. Koota Hannu Sat sotamies 114, 16. Juha Levijoki K-S ylikersantti 18

Vasemmalla naisten sarjan voittaja Teija Lauri ja oikealla 2. Niina Strömberg.

M60 sarjan voittajajoukkue Etelä-Pohjanmaan yksösjoukkue Fred Christer, Markku Haukkala ja Reijo Lindroos.

Tuleva ampuja.

Sarja H60 1. Reijo Lindroos E-Po alikersantti 247, 2. Jouko Lepistö E-Po ylikersantti 231, 3. Esa Grönvall E-Hä kersantti 227, 4. Pertti Hagren E-Hä sotamies 226, 5. Tapio Harju K-S kersantti 216, 6. Pentti Korpimäki E-Po alikersantti 212, 7. Markku Huhtala P-Po sotamies 208, 8. Heikki Tammenmaa Hel vänrikki 206, 9. Antti Iso-Oja E-Po alikersantti 205, 10. Martti Kauranen K-Po ylikersantti 195, 11. Rauno Kivijärvi Pirsantti 179, 12. Pauli Glader E-Po kapteeni 173, 13. Veikko Tuokko P-Ka ylikersantti 168, 14. Sakari Salo E-Po sotilasmestari 148, 15. Kähkönen Markku Sat korpraali 118

Joukkueet

H TULOS 1. E-Po Keski-Hannula Raimo, Hakomäki Jaakko,

Lindroos Jani 686, 2. Pirsantti Kivijärvi Rauno, Niittymies Arto, Salovaara Mika 678, 3. P-Po1 Majjala Simo, Mattila Sampo, Sandelin Marko 619, 4. P-Po2 Tuominen Kari, Huhtala Markku, Kauppi Jari 581, 5. E-Ka Santajärvi Heikki, Korhonen Markku 460

H50 1. E-Po1 Haukkala Markku, Lindroos Reijo, Fred Christer 717, 2. E-Hä Grönvall Esa, Hagren Pertti, Ehtonen Markku 682, 3. E-Po2 Korpimäki Pentti, Iso-Oja Antti, Lepistö Jouko 648, 4. P-Po Järvinen Kari, Rautio Jouko, Mika Sievänen 581, 5. E-Po3 Laitila Veli-Jussi, Keskinen Veli-Matti, Salo Sakari 547, 6. P-Ka Strömberg Niina, Veikko Tuokko, Timo Hartikainen 536, 7. K-S Stranius Raimo, Harju Tapio, Juha Levijoki 388

Yleisen sarjan mitallien jako. Vasemmalla kolmanneksi tullut Pirkkanmaan joukkue Rauno Kivijärvi, Arto Niittymies ja Mika Salovaara. Keskellä voittajajoukkue Keski-Pohjanmaa1. Raimo Keski-Hannula, Jani Lindroos Mika Salovaara (puuttuu kuvasta). Oikealla kolmanneksi tullut Pohjois-Pohjanmaan yksösjoukkue Simo Majjala, Sampo Mattila ja Marko Sandelin

KALININGRAD JA SUWALKIN AUKKO - BALTIAN AVAIN

TURVALLISUUSPOLIITIIKAN LUENTOTILAISUUS
KOKKOLAN KAUPUNGINTALOLLA
TORSTAINA 13.10.2016 KLO 18.00

Sitä mukaan kun Venäjän ja Naton väliset suhteet ovat huonontuneet, katse on kääntynyt yhä enemmän Kaliningradiin ja Puolan-Liettuan rajaan. Kaliningrad on Venäjän Itämeren laivaston tärkein tukikohta, ja sen sijainti antaa Venäjälle sen ainoan mahdollisuuden häiritä Naton liikennettä Itämerellä sodan aikana. Tätä tarkoitusta varten Venäjä on siirtänyt ja harjoitellut erittäin pitkälle kantavien meri- ja ilmatorjuntaohjusten siirtämistä alueelle. Kaliningradin ja Valko-Venäjän välille jää noin 65 km leveä alue jossa kulkee Liettuan ja Puolan välinen maaraja. Tämä niin kutsuttu Suwalkin aukko on ainoa kaista Baltian ja muiden Manner-Euroopan Nato-maiden välillä, ja siksi erittäin tärkeä alue jos Nato haluaa lähettää vahvistuksia tukemaan Baltian maiden omia armeijoita.

Luentotilaisuus koskee tätä aluetta Itämeren kaakkoiskulmassa. Mikä on Kaliningradin ohjusten tarkoitus, ja miten ne vaikuttavat Naton suunnitelmiin? Onko Suwalkin aukko Natolle elämänlanka tai kuolemanloukku? Ja miten tämä vaikuttaisi Suomeen kriisitilanteessa?

Luennoitsijana toimii hyvin laajasti seurattu turvallisuuspolitiikkabloggari "Corporal Frisk" <https://corporalfrisk.com>.

Tilaisuus on tarkoitettu kaikille turvallisuuspolitiikasta kiinnostuneille Suomen kansalaisille. Tilaisuus on maksuton.

Ilmoittautumiset kotisivujen kautta www.mpk.fi/koulutuskalenteri tai Pohjanmaan maanpuolustuspäivien toimistoon p. 0400 395 909 9.10.2016 mennessä. Lisätietoa tilaisuudesta antaa piiripäällikkö Jukka Torppa p. 040 485 4744, jukka.torppa@mpk.fi.

Tilaisuuden järjestää Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö ja Kokkolan Reserviupseerit ry.

LAIVUE 2020 JA MERIVOIMIEN KEHITYSNÄKYMÄT

TURVALLISUUSPOLIITIIKAN LUENTOTILAISUUS
KOKKOLAN KAUPUNGINTALOLLA
TORSTAINA 10.11.2016 KLO 18.00

Merivoimille 2015 oli mielenkiintoinen vuosi. Rauma-luokan ohjusveneet otettiin tilapäisesti pois käytöstä runkovaurioiden vuoksi, entisen lippulaivan Pohjanmaan romuttamis päätös herätti tunteita ja Helsingin edustalla etsittiin kuokkavierasta. Tämän lisäksi tehtiin virallinen päätös aloittaa uuden korveti-luokan suunnittelu Laivue 2020-ohjelmassa. Laivue 2020-ohjelman myötä Suomen Merivoimien sota-alusten lukumäärä laskee, mutta uudet laivat ovat huomattavan paljon isompia ja iskukykyisempiä kuin nykypäivän ohjusveneet.

Tule mukaan kuuntelemaan miten, ja ennen kaikkea miksi, meidän Merivoimamme tulevat muuttamaan lähivuosien aikana.

Luennoitsijana toimii hyvin laajasti seurattu turvallisuuspolitiikkabloggari "Corporal Frisk" <https://corporalfrisk.com>.

Tilaisuus on tarkoitettu kaikille turvallisuuspolitiikasta kiinnostuneille Suomen kansalaisille. Tilaisuus on maksuton.

Ilmoittautumiset kotisivujen kautta www.mpk.fi/koulutuskalenteri tai Pohjanmaan maanpuolustuspäivien toimistoon p. 0400 395 909 6.11.2016 mennessä. Lisätietoa tilaisuudesta antaa piiripäällikkö Jukka Torppa p. 040 485 4744, jukka.torppa@mpk.fi.

Tilaisuuden järjestää Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö, Kokkolan Reserviupseerit ry ja Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry.

Joulutervehdys vapaaehtoisen maanpuolustuksen tukijoilta

Tahdotko laittaa tervehdyksen
joulunumeroomme?

Hinta 30 euroa/ilmoitus.

Koko n. 30x50 mm.

Jätä tervehdyksesi

6.12. mennessä!

Maksu tilille

FI67 1065 3000 2041 50

Ota yhteyttä:

Heikki Pääjärvi p. 040 519 9955,
sähköposti paajarvi@multi.fi

Pohjanmaan Maanpuolustaja

löytyy myös verkosta:

WWW.

kpmaanpuolustajat.fi

Aineistopäivät:

Talvisodan päättyminen 13.3.

Marskin syntymäpäivä 4.6.

Haminan rauha 1809 19.9.

Itsenäisyyspäivä 6.12.

Keski-Pohjanmaan Reserviläispiiri ry:n,
Reserviupseeri ry:n ja
Maanpuolustajien Piiri ry:n

sääntömääräinen

SYYSKOKOUS

ti 25.10.2016 klo 18.00-
Kannus, Luonnonvarakeskus (Luke)
Silmäjärventie 2

Ohjelma:
17.30 piirihallitus,
18.00 vanhat piirit,
19.00 K-P:n Maanpuolustajien piiri ry.

Tervetuloa!

Hallitukset

Vaasan Reserviupseerikerho ry:n sääntömääräinen syyskokous

pidetään

tiistaina 8.11.2016 klo 19.00 alkaen
Vaasan Sotilaskodissa.

Käsitellään sääntöjen 11 §:n
syyskokoukselle määrämät asiat.

Hallituksen kokous klo 18:00.
Syyskokouksen jälkeen esitelmä.

Kahvitarjoilu – Tervetuloa!

Hallitus

KOKOUSHUTSU

Haapajärven-Reisjärven reserviläiset r.y.

yleinen syyskokous

pidetään Suomenselän Osuuspankin
kokoustiloissa perjantaina 11.11.2016
alkaen klo: 19.00.
Johtokunta kokoontuu klo: 18.30.

Kahvitarjoilu.

TERVETULOA

Kalajoen
Reserviupseerikerhon
Reserviläiset

yhteinen syyskokous

Perinnehuoneella to 10.11. klo 19.

Yhdistysten hallitukset.

Kokkolan Reserviupseerit ry:n ja
Kokkolan Reserviläiset ry:n

sääntömääräiset syyskokoukset

pidetään

Pohjola Vakuutus Oy:n tiloissa osoitteessa
Isokatu 6, Kokkola
torstaina 27.10.2016 alkaen klo 18.00.

Kahvitarjoilu

Hallitukset

Jakobstads reservofficersklubb rf. –
Pietarsaaren Reserviupseerikerho ry. –
ja - och
Pietarsaaren Seudun Reserviläiset ry –
Jakobstadsnejdens Reservister rf.

Sääntömääräiset syyskokoukset

torstaina 6.10.2016 klo 18.00,
Pietarsaaren lukio.

Lippueamiraali evp Hanno Strang luennoi.
Tervetuloa! Johtokunnat

Stadgeenliga höstmöten

torsdagen den 6.10.2016 kl 18.00
vid Jakobstads Gymnasium.

Pensionerade flottiljämralen Hanno Strang
föreläser.
Välkomna! Styrelserna

Pikku-Väinö ja puolustusyhteistyö

Kuuma yhteisen lätkön toimintakesä meni ja syksy saapui. Pikku-Väinö piti turvallisuuskeskkeit Väinölässä, jossa oli asiantuntijoita enemmän kuin tarpeeksi.

Väinö yritti saada Lasselta kommenttia siitä, kuinka aikuisten oikeesti oltaisiin samassa veneessä puolustusasioissa. Lassen näkökulmasta asia oli selkeä, mutta Lassen ei suoraan sanonut aluksi kuinka tiivistä yhteistyö olisi ja miten toisaalta tullen oltaisiin valmiita auttamaan, josko Igorin pullistelu johtaisi johonkin konkreettiseen tukisteluun.

Lasse ei tietenkään kertonut sitä, että sille olisi tärkeää, että Pikku-Väinö torjuisi itseksen Igorin tukistelut ja näin ollen toimisi puskurina Lassen ja Igorin välissä. Lasse tietysti lupasi, että jos tulee tiukka paikka, niin Väinö saisi tinkiä Lassen lennokkailustoja hyödykseen. Tietysti vain sillä edellytyksellä, että Igor ei siitä liikaa pahastuisi. Noh, tällä yhteistyöllähän oli oma historiansa. Kun Igor 1800-luvun alussa tukisteli Lassen valtakuntaan kuulunutta Pikku-Väinöä oli tukistelu silloin estämässä Väinölän alustalaiset Lassen tukistuspäälliköiden johtamina. Ja takkiin tuli ja rutkasti. Lassen päälliköt vetäytyivät tuolloin takaisin Lassenaan ja jättivät Pikku-Väinön oman onnensa nojaan. Lassenalla oli viime vuosina päädytty siihen tosiseikkaan, että Lassenaa ei uhkaa mikään paha maailmassa.

Oli viisaasti oivallettu, ettei tarvittaisi mitään kättä pitempää, ja näin oli riittänyt nurkkaan, lopullisesti. Mutta varmuudeksi oli kuitenkin otettu vuosikymmenten saatossa valtava määrä Ahmetteja ja Abuja, jotka toivat kivaa väriä ja uutta potentiaalia Lassen arkeen. Päätettiin yhdessä unohtaa ikävät asiat. Yhteiselle lammikolle tulisi kohta armahtava talvi. Ei enää Igorkaan jaksaisi laittaa kaarnapursiaan yhteiselle lätkälle liian paljon, koska siihen tarvittaisiin jäätä murtavia kaarnalaivoja ja niitähän tarvittiin nyt auttamaan antarktisen alueen uusiin tontin valtauksiin.

Mutta sitten paukahti Lasselle todellinen painajainen. Älyttiin pienellä viiveellä, että Igor olikin hautonut katalaa juontaa Lassen päänmenoksi. Yhteisen lätkön keskiössä sijaitsi Lassen Gotlantiminen tontti, jonka haltuunotosta Igor tosissaan havigi. Tästä oli tullut varma tulikuuma vihje. Nyt olikin taas Pikku-Väinön päällysmiehet hämillään.

Päätettiin viisaasti, ettei olla edes huomattu monokoma kiusallista uutista. Mutta Lasse reipasti ja päätti torjua vaaran jo ennakolta. Se lähetti Gotlantimismiehille tontilleen 150 tinasotamiestä.

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Pohjanmaan Maanpuolustaja on seuraavien yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti:

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry, Vaasan Reserviupseeri piiri - Vasa Reserv-officersdistrikt ry, Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry, Österbottens Försvarsgille - Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf, Vaasan Maanpuolustuksen naiset ry ja Keski-Pohjanmaan Meripelastajat ry.

Päätoimittaja:
Heikki Pääjärvi,
Lähdentie 4,
68600 Pietarsaari,
puh. 040 519 9955,
e-mail: paajarvi@multi.fi

Lehtiyöryhmä:
Raimo Latvala,
Heikki Pääjärvi,
Markku Takala,
Kimmo Tastula ja
Jouko Liikanen.

Lehden talous:
Rauno Hauta-aho
Ajurintie 28
67100 Kokkola
puh. 040-581 7412
rauno.hauta-aho@sok.fi

Pankki
Nordea Kokkola
106530-204150

**Seuraava
Pohjanmaan
Maanpuolustaja
4/2016: joulukuun.
Aineisto 6.12.2016**

Osoitteenmuutokset:
RES ja RUL:
Jäsensihteerit
Virpi Kukkonen
(MPY Oy)
Puh (09) 4056 2011,
Sähköposti:
jasenasiat@rui.fi

Autojoukkojen Kilta
Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oli@gmail.com

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus
Päivi Kultalahti
Kuvanvalmistus:
Ari Alalantela

Paino:
Botnia Print Oy
Kokkola
Painos: 7 000 kpl

Vaasan Reserviupseeri piiri –
Vasa Reservofficersdistrikt ry:n

sääntömääräinen syyskokous

pidetään

keskiviikkona 12.10.2016 klo 19:00 alkaen
Vaasan Sotilaskodissa.
Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9 §:ssä
syyskokoukselle määrättyt asiat.
Hallitus kokoontuu klo 18:00.

Syyskokouksen jälkeen Pohjanmaan aluetuomiston päätöksen, evl. Mika Piiroisen esitelmä.

Kahvitarjoilu Tervetuloa

Hallitus

Nivalan Reserviupseerikerho ry:n

sääntömääräinen syyskokous

pidetään

Nivalan Paloasemalla
torstaina 24.11.2016 klo 18.00 alkaen.
Käsitellään sääntömääräiset asiat.
Lisäksi Paloaseman toimintojen esittely ja
kokouksen jälkeen pistooliammuntaa
Noptel-laitteella.

Nivalan Reserviupseerikerho ry:n hallitus

☎ 06-723 5477
Pietarsaari

PRISMA-CENTER
Jakobstad

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUS

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI

Piiripäällikkö Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
p. 0400 395 909
rhea.nykvist@mpk.fi

MPK muutosten edessä?

MPK aloitti syyskuussa yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskevat toiminnan uudelleen organisointia. Taustalla on Valtiovarainministeriön elokuussa julkaisema talousarvioesitys, jossa MPK:n valtionavuksi esitettiin 400 000 euroa pienempää summaa verrattuna kuluvaan vuoteen.

Yhteistoimintaneuvottelujen tavoitteena on kohdentaa käytettävissä olevat voimavarat tehokkaammin. Tämä edellyttää toiminnan ja henkilöstön uudelleen järjestelyjä. Työnantajan alustavan käsityksen mukaan MPK:n henkilöstö saattaa toimenpiteiden johdosta vähentyä noin 10 henkilötyövuodella. Mahdolliset toimenpiteet valmistaudutaan toteuttamaan 1.1.2017 alkaen. Selvää on, että mahdolliset uudistukset aiheuttanevat muutoksia myös Pohjanmaan maanpuolustuspiirin alueella.

Uskon että vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus jatkuu vastaisuudessaakin pohjalaismaakuntien alueella. Sen tärkeimpänä voimavarana ovat edelleen motivoituneet ja osaavat vapaaehtoiset. Mahdollisen muutoksen toteutuessa meidän on kyettävä uudistamaan vapaaehtoisten toimijoidemme ohjaus- ja tukijärjestelmät uuteen toimintaympäristöön soveltuviksi, koska koulutustarve ei nykyisessä maailmantilassa ole kadonnut minnekään. Tämä vaatii kaikilta vapaaehtoisen maanpuolustuksen saralla toimivilta pohjalaisilta ennakolluottomuutta, luovuutta ja yhteen hiileen puhaltamista.

Vaikka MPK elää epävarmuuden ajassa, on tärkeä muistaa, että mahdolliset muutokset koskevat vasta ensi vuotta. Pohjanmaan maanpuolustuspiirin toiminta jatkuu loppuvuoden suunnitelmien mukaan. Muutamina nostoina syksyn koulutustar-

jonnassa ovat Pohjanmaan reserviläispäivä ja Kokkolassa pidettävät turvallisuuspolitiikan luentotilaisuudet.

Pohjanmaan reserviläispäivä järjestetään ÄRJY16-harjoituksen yhteydessä 8.10.2016. Tapahtuman järjestää Pohjanmaan aluetoimisto MPK:n tukemana. Päivän aikana reserviläisille kerrotaan paikallisuolustuskonseptista, maakuntajoukko-toiminnasta, tutustutaan maakuntajoukon koulutukseen ja ammutaan rynnäkökiväärillä perusammuntoja. Tapahtuma on suunnattu maakuntajoukkotoiminnasta ja paikallisjoukoista kiinnostuneille reserviläisille ja sen aikana on mahdollisuus tehdä sitoumus maakuntajoukkoihin. Vaikka reserviläispäivät toteutetaan puolustusvoimien vapaaehtoisina harjoituksina (PVVEH), voin niihin ilmoittautua MPK:n kotisivujen kautta. Pohjanmaan aluetoimisto valitsee ilmoittautuneista osallistujat ja toimittaa heille VEH-kutsut.

Kokkolan kaupungintalolla järjestetään loka- ja marraskuussa turvallisuuspoliittiset luentotilaisuudet, jotka käsittelevät Kaliningradia ja Merivoimien kehitysnäkymiä. Molemmassa tilaisuudessa luennointisijana toimii hyvin laajasti seurattu turvallisuuspolitiikkabloggari ”Corporal Frisk”. Tilaisuudet on tarkoitettu kaikille turvallisuuspolitiikasta kiinnostuneille kansalaisille.

Edellä mainittujen nostojen lisäksi koulutustarjonnassamme on useita monipuolisia koulutustapahtumia, joihin voi tutustua syvemmin uudistuneiden kotisivujemme koulutuskalenterin kautta.

Hyvää syksyä toivottaen,
Jukka Torppa
Piiripäällikkö

Rannikkomyrsky.
Kuva Jouko Liikanen.

Keski-Pohjanmaa

Ykspääll Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744
www.mpk.fi/keski-pohjanmaa
www.facebook.com/kpkotu

Koulpääll Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@mpk.fi
puh. 050 553 6828

Koulutustarjonta

PV:n tilaama sotilaallinen koulutus		
Perustamiskurssi / ÄRJY 2016	8.-9.10.	Vaasa / Maalahti
Virka-apukurssi / ÄRJY 16	8.-9.10.	Vaasa / Maalahti
Komppanian komentopaikka- ja huoltokurssi / ÄRJY 16	8.-9.10.	Vaasa / Maalahti
Hallinto- ja huoltopäivä (POHMK)	19.11.	Maalahti
Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus		
Tarkka-ammunta pienoiskiväärillä 4	1.-2.10.	Vaasa
Kouluttamisen peruskurssi	1.-29.10.	Kokkola
Pohjanmaan reserviläispäivä	8.10.	Vaasa / Maalahti
Maakuntakomppanian coopertestit	13.10.	Vaasa
Kustinfanteri 1	15.10.	Karleby
Taktinen kivääri 4	15.-16.10.	Vaasa
Sotilaskouluttajien varustarkastus ja huoltokoulutus	26.10.	Kokkola
Taistelu rakennetulla alueella (TRA) perusteet	28.-30.10.	Vaasa
Taistelijan voimankäytön perusteet	29.10.	Luoto
Pohja-Botten 2016 / Maaliosasto	2.11.	Vaasa
Taktinen kivääri 6	5.11.	Vaasa
Sotilaskouluttajien varustarkastus ja huoltokoulutus	19.11.	Maalahti
Taktinen kivääri 7	20.11.	Vaasa
Taistelijan voimankäytön perusteet	26.11.	Vaasa
Muuttuneet uhkakuvat ja spoliyksiköiden käyttö – seminaari	Aika avoin	Vaasa
Varautumisen ja turvallisuuden koulutus		
Varautumisen peruskurssi / Kaustisen seutukunta	5.10.	Kaustinen
Kaliningrad ja Suwalkin aukko – Baltian avain / luentotilaisuus	13.10.	Kokkola
Valtion Virastotalon Pelastusharjoitus	Avoin	Vaasa
Turvasuutinkoulutus naisille	29.10.	Vaasa
Kouluttajien hätäensiapukurssi	29.10.	Kokkola
Humanitaarisen oikeuden peruskurssi	29.-30.10.	Vaasa
Laivue 2020 ja Merivoimien kehitysnäkymät / luentotilaisuus	10.11.	Kokkola
Kriisiviestintä / jatkokurssi	16.11.	Vaasa

Pohjanmaa

Ykspääll Juha Ala-aho
juha.ala-aho@mpk.fi
puh. 040 756 9960

Koulpääll Hannu Maunula
hannu.maunula@mpk.fi
puh. 0500 719 283

www.mpk.fi/pohjanmaa
www.facebook.com/MPKPohjanmaanKOTU